

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN:

Egy évre 28 korona.
Fél évre 14 korona.
Egy negyed évre ... 7 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

VIDÉKEN:

Egy évre 32 korona.
Fél évre 16 korona.
Egy negyed évre ... 8 korona.
Egy hónap 2 k. 80 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasúti palotájában.

TELEFON-SZÁM: 57.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

Moson főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 51.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Staubert József.

Zombot, február 10.

Nincs fontos esemény.

Budapest, február 9. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér:

Az arcvonal egyes szakaszain élénkebb tüzérségi tevékenység és ránk nézve kedvező járőr vállalkozások.

Olasz és délkeleti hadszíntér:

Nincs fontos esemény. — Hőter altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Ötvenöt repülőgépet veszített az ellenség.

Berlin, február 9. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Az Ypern és Wytschaete hajlásban, valamint az Anorétől a Sommeig élénkebb tüzérségi harc folyt. Dél felől az angolok Serrenél támadtak. Visszavertük őket. Az Anore északi partján rövid megszakítás után új támadások következtek, amelyek folyamán Baillecourtnál némi területet veszítettünk. A St. Pierre-vaast erdtől északra egy a maga egészében meggyújtott előretörés után az angolok kezén maradt egy keskeny betörési hely, amelyet elrekesztettünk. A Maas és Mosel között hatásos tüzelési előkészítés után egyik századunk Flireynél behatolt a franciák állásába egész a harmadik vonalig és kis veszteséggel 26 foglyot hozott vissza.

Keleti harctér:

A Dünától a Dunáig nem volt nagyobb harci tevékenység.

Macedóniai hadszíntér:

Nincs ujság.

Januárban repülőink a szigorú hiedeg dacára teljesítették fontos megfigyelő, felderítő és támadó feladataikat. Az elmúlt hónapban 34 repülőgépet veszítettünk, az angolok, franciák és oroszok légi harcban, vagy a földről való lelövés folytán 65 repülőgépet veszítettek, amelyek közül 29 megfigyelésünk szerint a vonalak mögött lezuhant, 26 pedig birtokunkban van. Azonkívül 3 ellenséges kötétt léggömböt felgyújtottunk és ennek következtében lezuhantak. Mi egy léggömböt sem veszítettünk. Ludeadorif, első fészállás-mester. (A Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A Petringenár...

Arad, február 9.

Sokszor azt hiszem: nem lehet igaz, ami itt köröttünk történik. Olyan lehetetlen, mesébe illő történetek ugrálnak elénk egy sötét háttérből, amilyeneket valamikor gyermekkorunkban hittünk csak valóságnak. Midőn homályos szobácskákban olvastuk, mint apró diákok, Grimm apónak, vagy a hosszuszakállu Andersen bácsinak csodálatos elbeszéléseit. Ki ne emlékeznék például a jókedvű cipészlegényre, akinek mindig nevetett a szeme, mert mindenkit bolonddá tudott tenni.

Hogy tudunk nevetni ezen valamikor s hogy eltudunk most szomorogni?! Miért is nem marad meg a mese-mesének?! miért veszi fel a valóság köntösöt? A jókedvű cipészlegény csalafintasága amilyen vidám mese volt, olyan rút a valóságban... Halgassátok meg csak gyerekek! szegény elbolondított gyerekei ennek a szomorú kornak:

Volt, hol nem volt, Brassóban volt egy cipészlegény. Az oláhok elkergették, elkezdett szaladni, nem esett nehezére, mert semmije se volt neki, csak a csalafintasága. Ezzel érkezett fel Budapestre. Itt körül nézett, s azt vette észre, hogy mindenkinek jó ruhája, szép kedvese és sok pénze van, mert mindenki hadseregszállító. — No, ha ez olyan jó mesterség — szólott magában — én is hadseregszállító leszek. S az is lett. Két hónap alatt már részvénytársaságot alapított. Volt neki is jó ruhája, szép kedvese és sok pénze. A szeme mindig nevetett, mert mindenkit bolonddá tudott tenni. Még egy aradi kereskedőt is. Ez aztán olyan büszkévé tette, hogy ezentúl mindig csak felfelé nézett, még több pénzt akart, amíg végre is megbotlott egy kavicson és kitorpte a nyakát. Ha ez nem történik, azóta már milliomos volna és boldogan élne, ha meg nem halt volna.

Tovább nem is mesélek, mert künn hideg van, s az a sok ezer bakkancs, amelyre sok ezer koronát szedegetett fel Petringenár János a jókedvű cipészlegény soha sem fog elkészülni. Ez elszomorít, mert ebből látom, hogy Andersen bácsi kedves kis meséje piszkos valóság lett és sehogy se tetszik nekem, hogy olyan világot élünk, ahol ilyen könnyen boldogulnak a hosszukezű boszorkánymesterek és a csalafinta cipészlegények... (.)

LEGUJABB.

Roggel 3 óraker érkezett
telefonjelentés.

Befejeződik a háború a nyár előtt.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti este: Nyugaton csak a Somme mellett folyik élénk tüzérségi tevékenység. Oroszországban, Romániában és Macedóniában nem történt különös esemény.

Berlin. Hosszas tárgyalások után az osztrák-magyar és a francia kormányok között megállapodás jött létre a rokkant hadifoglyak kicserélése dolgában. A rokkantak között olyan osztrák-magyar katonák is vannak, akik annak idején szerb fogságba estek s onnan Olaszországon keresztül kerültek Franciaországba. Részt köztük vannak az Ausztriában és Magyarországon levő rokkant szerb foglyak is. Az első szállítmányok a hó vége körül indulnak meg.

Zürich. Londonból jelentik, hogy az ottani katonai körök meg vannak győződve arról, hogy a háború még a nyár vége előtt befejeződik.

Basel. A Daily Chronicle jelentése szerint az entente államok között tárgyalások folynak, hogy az entente államok vegyék át a béke megkötéséig az egész Románia állami határátjárásának költségeit.

Berstorff gróf utazása

Németországba.

— Sajtó tudósítók telefonjelentése. —

Washington. Hivatalos jelentés: Nagybritannia és Franciaország Bernstorff grófnak és a nagykövetség személyzetének szabad utazását engedélyeztek.

A Vossische Zeitung értesítése szerint Gerard amerikai nagykövet értesítést kapott, mely szerint az amerikai német nagykövet 300 honfitársával, a nagykövetség személyzetével és a konzulátusi hivatalnokokkal együtt Hallifaxon keresztül Európába érkezik.

A Newyork Herald párisi kiadása követei, hogy az osztrák-magyar nagykövet távoztak el Washingtonból, mert a német és osztrák-magyar szövetségesek tel esen egybeforotak. Vagy pedig értesék meg a bécsi kormánnyal, hogy Tarnowszky csak akkor maradhatna Amerikában, ha Ausztria-Magyarország Németországgal minden összeköttetést megszakítana. Washingtonban már mutatkoznak az osztrák-magyar monarchia javára érvényesülő befolyások.

Repülőbíróság a felszabadult vidékeken.

(Büntügyi zárlat Gogák vagyona ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az oláhok kitakarodása után — mint megírta az Aradi Közlöny — megkezdődött a megtorló eljárás foganatosítása a hazaárulásra vetemedett „honfitársak“-kal szemben. A felszabadult vármegyéket ugynevezett „repülőbíróság“-ok járják be, amelyek falról-falura járva, közvetlen információ szerzéssel nyomozzák ki, kik azok, akik az ellenséggel összejárásztak és bármilyen módon segítségére voltak.

Aránylag kevesen, de mégis akadtak, akik felszaptak oláhvezetőknek. Ezek jórésze nem vértá meg a mi csapataink bevonulását, hanem a hátráló oláh katonákkal együtt elmenekültek. A hazaárulók vagyona most büntügyi zárlat alá veszik, s ugyanígy járnak azok is, akik a hadüzenet előtt átérték a határon.

vásártéri korcsma után ízetett évi bérnek méréséklése iránt. 28. Nagy Sándor dr. törvényhatósági bizottsági tag indítványa a közéletmezési üzemek bizottságilag való megvizsgálása iránt.

Győzelem a belső frontokon.

(A képviselőház ülése.)

— Saját tudósítónk teletonjelentése. —

A képviselőház mai ülésén a képviselők ismét csak kisebb számban jelentek meg. Az ellenzéki folyosón az ülés előtt azt beszélték, hogy Zsembery István mandátuma ellen kifogásokat fognak beadni, mert a választások körül állítólag több visszaélés történt, sőt azt is beszélték, hogy ebben az ügyben sürgős interpellációt fognak benyújtani a miniszterelnök-höz és a belügyminiszterhez. A munkapárti folyosón nagy esend volt, azért is, mert Tisza István gróf miniszterelnök csak későn érkezett a Háza.

Amikor Szász Károly alelnök megnyitotta az ülést, akkor még meglehetősen kevesen foglaltak helyet az üléssteremben. Szász Károly jelentést tett Orozy Béla báró országbíró és Hornig Károly veszprémi püspök elhunytáról. Meleg szavakkal parentálta el mindkettőt és emléküket a Ház jegyzőkönyvéleg megörökítette. Jelentette azt is, hogy a Kisfaludy-Társaság meghívót küldött a diszközgyűlésére a Háznak és kérte a képviselőházat, hogy azon minél többen jelenjenek meg. A nagyszalontai Arany-ünnepre küldöttséget meneszt a Ház.

Ezután a Ház harmadik olvasásában elfogadta a hősök emlékének megörökítéséről szóló törvényjavaslatot és áttértek a miniszterelnöknek a kivételes hatalom igénybevételéről szóló hatodik jelentés tárgyalására.

A törvényjavaslatot Illés József előadó ismertette. Ez az év — mondotta — mely most mult el, az ellenségnél az egész front egységesítésével és az offenzíva megindításának jelszavával indult meg. A támadások erősek voltak és az offenzíva is kitűnően volt megszervezve, de nem számítottak a mi kitartásunkra és az erőinkre. Az egységes front nálunk mutatta fel a legszebb diadalait és amíg ellenségeink országában élelmezési zavarok és nehézségek vannak, addig nálunk a fizikai és pszichikai momentumok hozzájárultak a gazdasági helyzet konszolidálásához. A termelők és a fogyasztók meg voltak szervezve. Közönségünk fegyelmessége a társadalmunk szerveztsége nagy eredményekhez segített bennünket. Egyes kínóvások, hiányok voltak nálunk is.

Azok az intézmények és intézkedések azonban, melyeket Németország példájára, nálunk is életbe léptettek, mindenütt eredményre vezettek. Így a Közéletmezési hivatal is. Rámutatott azután, hogy a lakbér szabályrendelettel és a törvénytelen gyermekek jogi helyzetének javításával a háború folyamán a kormány nagy és fontos szociális reformokat valósított meg. A méltányosság volt az a szempont, amely jogrendszerünk átalakítását befolyásolta és most, hogy ezt az évet lezártuk, büszkén állapíthatjuk meg, hogy az ellenségek az a fenyegetése, hogy szét fognak bennünket mozdolni, hiába való volt. Az ellenségek végre be kell látnia, hogy gazdasági téren épp úgy nem győzhet le bennünket, mint katonai téren.

Ezután Földes Béla szólalt fel. Ellenségeink megátalkodott harcot folytatnak katonai és gazdasági téren ellenünk. Csak akkor győzhetjük le őket, ha mindkét téren szembe tudunk velük állani és ha egytörőn helyes a katonai és a polgári vezetés. A kormányzást, a polgári vezetést azonban nem tartja hibát-

lannak. A kormány azonban a plutokrácia szolgálatában áll és nincs azon a nívón, hogy megszervezze az ország gazdasági erőit. A háborús vállalatok üzleti túltengését sem tudta a kormány megakadályozni. Végül kijelenti, hogy a kormánnyal szemben bizalmatlan és a jelentést nem fogadhatja el.

Eszterházy Móric volt a következő felszólaló: Hosszasan beszél a rekvirálás túlzásairól. Szemre veti a többségnek, hogy csakis a többségi szempontokat tartja szem előtt, a saját uralmát, nem pedig az ország érdekeit. Ez jutott érvényesülésre a választójogi kérdésnél is. A miniszterelnöki jelentést nem veszi tudomásul.

Návay Lajos szólal fel ezután és kijelenti, hogy a kritika jogát gyakorolni kell minden körülmények között. Vannak hibák, azonban csak osekélyek. Ellenálló erőnk csakis az ország szerveztségién jutott érvényesülésre. A hadi segélyezéseknél alkalma nyílt az államnak, hogy megvalósítsa az emberbaráti törekvéseket és hogy kötelezettségét gyakorolhassa, a segélyreszorultakat melegen kell pártolni. Ezeken, amikor csak kell és amikor csak lehet, segíteni kell. Rátérve az élelmezési kérdésre, rámutat, hogy azt a szempontot kellett figyelembe venni, hogy a szűkös viszonyok között mindenki el legyen látva és senki se szenvedjen szűkséget. Kívánatos volna, hogy a marha állomány megnövekedésével a kormány csökkentse a hústalan napok számát. Csodálkozni kell, hogy nincs elég szervezetünk arra, hogy az ország gazdasági politikáját megszervezzék. Tagadhatatlan, hogy az általános viszonyok megjavultak, különösen most, mikor látja, hogy a rekvirálásoknál a kormány helyes szempontokat tartott maga előtt. Helyesli, hogy a kukorica rekvirálásával a hizlást decentralizálták. Az egész országban be kell látni mindenkinek, hogy az ár maximálisok a köz szempontjából lettek megállapítva. Az ipari cikkek maximálását maga sem helyeselheti, mert nem hiszi, hogy ezzel az armaximálással az árak emelkedésén segítenek. Rámutat arra is, hogy a gabonáruk emelését nem szabad senkinek sem helyeselnie, mert erre gondolni sem lehet. A termelők még a legutóbbi rossz években is megtalálták a maguk számítását. A földbirtok politikájának kérdésében a legnagyobb óvatossággal kell a kormánynak eljárni. A parcellázás jelszavának nem szabad felülni. A nagy birtok és a középbirtok a legmegfelelőbb arra, hogy többet termeljünk, mert az csakis utópia, hogy a több termelés csakis a kisbirtokokon valósítható meg. A földbirtok mindig konzervatív marad. Ez nem hiba, a földolog az, hogy mindig jól konzerváljunk, mert jól konzerválni az érdem. A jelentést tudomásul veszi.

Az elnök ezután a vitát megszakítja. A legközelebbi ülés holnap lesz és azon először Kelemen Béla megindokolja indítványát, mely arról szól, hogy az állami és a közhivatalnokok drágasági pótlékát természetben adják ki, azután pedig áttérnek a jelentés további tárgyalására. Az ülés vége kilenc óra-kor volt.

Az ülés után a baloldali folyosón azt beszélték, hogy annak ellenére, hogy a Ház a jövő héten szünetet tart, az ellenzéket ezzel nem fogja megtörni és a vitát nem hagyja abba, hanem azt tovább is folytatni fogja. Nem fognak kisebb mértékben vitázni és azzal, hogy a Ház a szünet után két hétig tart egymásután ülést, nem fogják elfárasztani őket.

VAROS ES MEGYE.

Folytatólagos sorrendje Arad szabad királyi város törvényhatósági bizottságának 1917. február hó 14-én megtartandó közgyűlésén tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak:

18. A tanács javaslata az 1909. évi X. t.-a értelmében alakítandó adó felszólamlási bizottságba 2 tag és 2 póttag választása tárgyában. 19. A tanács jóváhagyás végett beterjeszti a közigazgatási tisztviselők és alkalmazottak második háborús segélyét utalványozó határozatát. 20. Fehérvári Géza róm. kath. kántor kérvénye háborús segély megállapítása iránt. 21. Somogyi Gusztáv róm. kath. lelkész kérvénye háborús segély megállapítása iránt. 22. Vannay Gyula adó- és pénzügyi tanácsnok nyugdíjazás iránti kérvénye. 23. Verboš Nándornak és özv. Goldschmidt Mihálynának telkvétel iránti ajánlata ezzel kapcsolatban a szabályozási bizottságnak javaslata a Marospárti telkek újabb szabályozása tárgyában. 24. A tisztügyi ügyészség beterjeszti a Marta autómobilgyár részvénytársasággal megkötött adásvételi szerződést jóváhagyás végett. 25. Hönig Ottó kérelme az Ovártéri telekre nézve fennálló építési kötelezettség megnesszabbítása tárgyában. 26. A gyermekvédő bizottság előterjesztése az anyavédő egyesület által megnyitandó szülőház nyilvánossági jeleigének bizottsági érdeklődésben. 27. Kéus Sándor kérelme a

Hollandia semleges maradt.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A Matin szerint az entente az összes semlegeseket felszólította, hogy csatlakozzanak Wilson jegyzékéhez.

A holland kamara mai ülésén Wan der Linden miniszterelnök, külügyminiszter kijelentette, hogy most már tájékoztathatja a kamarát a legutóbbi eseményekről. A holland kormány mindig önállóan állapította meg magatartását. Semmi okot sem talált most sem arra, hogy másképp osekedjék a tengeri háború következtében, mint eddig. A kormány nézete szerint a jog jog marad akkor is, ha mások érdekeit sérti is. Ha Hollandia érdekeit sérelem éri határozottan és komolyan fog ellene tiltakozni. A hollandi kormány esem előtt tartja a szabad tenger hatalmát és ezért a német kormánytól nyomatékos tiltakozást jelentett be, a szabad utazás korlátozása ellen és a tengeralatti harcok a nemzetközi joggal esetlegesen meg nem egyező lépései ellen. De a kormány most is ép oly kevéssé talál okot arra, hogy a nemzetközi politikáját megváltoztassa, mint azon korábbi események után, amelyek a nemzetközi jogot szintén megértették. Hollandia határozottan ragaszkodik szigorú semlegeségi politikájához mindegyik hadviselővel szemben és teljes határozottsággal reméli, hogy óvatossággal minden felmerülő nehézséget le fog tudni győzni. A kormány azonban nem mond le arról a szándékáról, hogy fegyverrel védekezék, ha érdekeit, vagy szuverenitását sérelem érné.

A hollandi kikötőket a blokádnál szigoritása óta egyetlen francia vagy angol hajó sem érintette.

Madrid. A közmunkaügyi miniszter és a hajózási társaságok képviselői között megállapodás jött létre, hogy a miniszter meghatalmazza a kikötői hatóságokat a kereskedelmi hajók védőberendezéseinek felülvizsgálatára. A hajózási vállalatok meg-

állapodtak, hogy a jelenlegi viszonyok között egyetlen egy hajó sem fog kikutni Spanyolország kikötőiből.

A Corriere della Sera az utóbbi napok rendkívül nagy mennyiségű hajóelsüllyesztéséről írva beismeri, hogy a német tengeralattjáró már is a legnagyobb erővel folyik. Aucona miniszter az angol kormánnyal a szén és a takarmány dolgában meg-egyezett és Párisba utazott, hogy a szállító eszközöket biztosítsa.

Névtelen levél egy rajtjelmes gyilkosságról.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyváradról! jelentik: Még a múlt év folyamán történt, hogy a Kálvária-utcai vasuti felüljáró mellett, a töltés oldalára borulva, holtan talált a pályán egy fiatal vasutas. A hatóságok részéről megindult a nyomozás és meg-egyítették a helyszíni szemlét is, amelynek során megállapították, hogy a fiatal vasutas elütötte egy arra haladó vonat, amelynek kerekei holtra gázolták.

A baleset fölött azóta már régen napirendre tértek a hatóságok, és így annál meglepőbb volt ez a tegnap a rendőrség bünyői osztályához érkezett levél, amely arról szól, hogy a Kálvária-utcai vasuti felüljáró mellett holtan talált fiatal vasutas — gyilkosság áldozata lett.

A névtelen levél tanúra híveközik, akik — állítólag — végig hallgattak egy párbeszédet, amelyet a halott vasutas két gyilkosa folytatott egymással, aminek során kölcsönösen a gyilkosság miatt való fellejtéssel fenyegettek egymást.

Elmondja a névtelen levél továbbá azt is, hogy a pályatesten talált hullának úgy a felső,

mint az alsó ruhái meg voltak bontva, ki voltak gombolva, a holttesten két szúrás nyoma is volt, amelyet azonban a bonovizsgálat nem állapított meg, kétségtelennek mondja azonban a levél, hogy a fiatal vasutas, már meggyilkolása után tették a vágányokra, hogy a kora hajnali órákban arra haladó vonat elgázolja és a kerekek marangoló ereje elrintassa a gyilkosság nyomait.

A levél a gyilkosság okait illetőleg is nyitást ad a rendőrségnek, amennyiben szemlét arra, hogy az állítólag megölt vasutas, tagja volt egy a vasuti kocsik kifosztására és megdezmálására alakult bandának, amelynek tagjaival a lopott áru szétosztásánál vett részt és a banda két tagja ezért bosszúból megölte. Bármily regényesen hangozzanak is a névtelen fellejtés adatai a rendőrség bünyői osztálya megindította a nyomozást.

Hornig Károly bíboros halála. (A veszprémi püspök végrendelése.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Veszprémből jelentik: Hornig Károly bíboros püspök ma délelőtt hirtelen elhunyt. 1840-ben született Budán, ahol atyja igen magasrangú állami tisztviselő volt. Az elhunyt Simor János volt hercegprímásnak volt kedvenc papja, az ő ajánlatára hívta meg Eötvös József báró előbb a miniszteriumba, majd kinevezte egyetemi tanárnak. Hornig Károly 1888-ban lett veszprémi püspökké és 1901-ben Vassary Kálossal együtt nevezte ki bíborossá a pápa.

Hornig Károly bíboros-püspök hónapok óta állandóan gyöngékedett, influenza gyötörte, amelyből kilábat. Orvosát is meglepte az öltözökös korban váratlanul bekövetkezett halál.

Végrendelést ma délben bontották föl. A kardinális általános örökösévé a veszprémi egyházmegyét tette, ezenkívül alapítványt tett a veszprémi székesegyház javára, a gondviselésnek nyugdíjalapjára, betegségeitől és sorcsapástól sújtottaknak hagyott 50.000 leonát,

Ha elmarad az aradi posta.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

— Na, a mai nap is jól kezdődik.

Már a korai reggeli órákban — közép-európai számítás szerint délelőtt féltizenkettő — avval a szomorú hírral örvendeztetett meg a telefonista, hogy ma megint kimaradt az aradi posta. Ha tudnák az otthonlevők, hogy mit jelent ez nekünk, bizonyosan több gondot fordítanak a postán arra, hogy idejében elinduljanak a rózsaszínű lapok.

Nem személyeskedés ez, csak szerény óhaj szokásokról, kik életük legszebb éveit töltik el itt a gránicon.

Szóval, ma nincs posta és ennek megint csak a muszka issza meg a levél! Mert nem csak engem érint fájdalmasan az eset. Fogadást mernék tenni, hogy S. kapitány, a mi vaskeresztes zászlóaljparancsnokunk, most ép úgy szítja a m. kir. posta dícső intézményét, mint jómagam. És arra meg egyszemre le merem tenni a főesküt, hogy ma minden szerencsétlen muszka, aki ki meri dugni a süvegcsőjét a szikla mögött, legalább tíz ekrazitgránátot fog kapni az ő jövőitől.

Mi pedig avval próbáljuk elfeledtetni szorongásunkat, hogy puska-gránátokkal kívánunk pálinkás jóreggelt a muszka előretolt tábori őrenek.

Van is nagy megbotránkozás odaát!

Hogyna, amikor már napok óta csupa fi-

gyelmesség voltunk egymással szemben. Ők egész nap elgyönyörködtek abban, hogy mi hogyan rödlizünk, mi meg udvariasan elnézték, hogy ők fényes nappal igazgatják a drótakadályukat. Csak hogy éppen nyugodalmas jóéjszakát nem kívántunk egymásnak estánként.

És most ilyen zenebonát csapunk egyszerre! Nem tudják elképzelni, mit akarunk és a nagy mosgolódásból, ami a szikla mögött észlelhető, azt gyanítja, hogy támadástól tartanak. Néhány süvegcső atyafi nagy buzgalomban, hogy gyorsabban helyére juthasson, a tetőn szalad végig. Több se kell a mi „raubschützereinknek”, jól odapökölnék a muszknak.

Természetesen az orosz se rest és pár perc múlva csak úgy zeng az erdő a sok kis zizegő golyótól.

A telefonban egyszerre olyan lábbeli zűrzavar keletkezik, hogy az esuda. — Mindenki egyszerre bosszú, mindenkinnek az ő mondandóvalója a sürgősebb.

— Halló! I. zászlóalj! A szikla kup mögött 30-40 orosz gyülekezik.

— A „névtelen hátról” igen erős gyalogsági tűz...

— Halló, itt útegadás.

— Az 1558-as sziklánál hátraforduló alakok...

— Halló, tűzérfigyelő! Lövés leadva!

Hatalmas detonáció reszketett meg a levegőt. Egyszerre hat gránát csapott be a „golyafészkekbe”, a muszkák egyik szikla alá állásába. A bakák szinte ugrálnak örömsükben. Hogyna, amikor ebből a fészkekből egy géppuska szokott „kelepelni” ránk egész áldott nap. A „golya” valószínűleg elköltözött ebből az árnyékvilágból és csak pár sebesültet látunk ki-vánszorogni a gyepfégláblól emelt mellvéd mögött. Azokat is hamarosan eltakarja egy szikla. Ép jókor, mert az egyik kis szorpalma „köpködök” máris rájuk eresztette a maga arapneljét. Természetesen odaát a muszkák nál is van dolga a telefonnal. Rövidesen társasulhatunk is, hogy a társaságuk alarmerozva van.

Ha ilyenkor itt lennének azok a jól értesültek, akik szeretik az orosznál nagy a mennyiségű, két nyereséket kapkodnak a fájukat. Gránát gránátot ér, csak úgy dübörög a föld. Az én udvarias muszka társérfigyelőm természetesen fűháborodott a mi halátlanságunkon és jogos haragjában egy társasági helyet sem hagy összelédközésnél. Nem sírogunk meg azzal, hogy végverni gránáttal az állást, valószínűleg srapszállást az adit a szűzad mögötti erdőre. Kiját abból a tartalékállásnak, szakácsosnag-utnak, de két pályának egyaránt. Tűz alá veszi a hátunk mögött emelkedő gerincet is, talán ott sejtje a tartalékot; oda-odaereget a U valgybe is, ahonnan a mi ügyünk ontják a halált magukból.

a püspöki rezidencia műkincseit a veszprémi múzeumnak hagyományozta. Hornig püspök temetése kedden délelőtt lesz a veszprémi székesegyházban. A temetési szertartást Csernoch János hercegprímás végzi.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Színházi műsor:

Szombaton délután fél négy órakor mérsékelt helyárrakkal: Ifjúsági és népies előadás: *Csokoládé katona.*

Este fél nyolc órakor, randes helyárrakkal: *Nagy a kis lány*, operett. Ujdonság először.

Porcellán figurák

Főpróba a kulturpalotában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az Aradi Polgári Jótékony Nőgyesület holnapi nagyszabású, hangversenyyel egybekötött jótékonyestü estélyéből ma délután 5 órakor tartották a főpróbát a kulturpalota dísztermében. A főpróba megkezdésének időpontja 5 órára volt kitűzve, de a kis művészsobában, Kötőcs József báró komoly, szakállas fejszobrá alatt már négy óra után boldogan izgatott és bájos leányarcok tűntek fel, duennak óriási ruhás kosarakat cipeltek az öltözőkbe. Legelőször érkezett az érdekes és kedves Unger művészesalád, az apa, a fiuk, Unger Ernő gondolkás, Zoltán viola és egy esep kis leány: Luci, másodhegedű. A kvartett Andrenyi Lajos bárral egészül ki, aki az első hegedűt kezeli. Ő utánuk először érkezett a szereplők közül Urbányi Ilonka, aki az estély bevezető számát, Zombory Andor kollegánk gyönyörűen poétikus, megható prólogusát vállalta magára. A kvartett zeneszerszámait pengeti próbálgatva. Ezalatt fent a díszteremben a színpadrendezés technikai előkészületei folynak a fővédnökön özvegy Purgly Lajosné és a rendezőség dr. Priegl Istvánné, Lócs Részóné és dr. Bogdán Virgílné intenció szerint. Szorgos munkában sűrűlödik a kertész, az asszisztens és a kárpitos. A hölgyek nagyzerű szemre a legkisebb hibát is azonnal észreveszi, nyomban kijavíttatják, nehogy valami illúzió romló momentum merülhesen majd fel, ha még oly picike is, az estély alkalmával. A hölgybizottságnak ez a gondja. Egy előjegyzetett páhoit lemondtak tegnap (ez az egyetlen jegy kapható még *Soherbagnál*)...

Még föl a felhők felé is lö néhány haragszíres arpanellit, mintha csak az Istent akarná hívni, hogy büntessen mag bennünket hátlatlanokat.

Nevettek a fiuk.

— Ez a micsi ma az egész világra hangzik — mondja az egyik.

A nagy „rumliban” észre sem vesszük, hogy már későn délután lett. Most már hamarosan eszünköl fog és ez az idő a legalkalmasabb a járőralkalmazásra. Egy-kettőre összeveredik vagy huszonöt önként jelentkező a mialatt a tűzérég összes ágyujával lövi a muszkaállást, gyors ütemben kapaszkodnak fel a szétlőtt „golyafészekhez”. Félóra múlva már itt is vannak és jelentik a látottakat. Al-lás úra. Géppuska szétlőve. Halottak.

Lassan lezáll az est. A muszka öröltén rakéták és lövöldös. Nagyon meg lehet ijedve. Időnként egy-egy ágyu villanása világítja meg a völgyek fölött terpasszkódó ködöt... Valahol géppuska berreg ijedt gyorsasággal...

Napok múlva olvassuk a...-iki orosz hivatalos jelentést az újságban: „Az ellenség a O.-hegyen, erős tűzérégi előkészítés után támadást kísérelt meg, mely azonban már tűzérégi tűzünkben összeomlott.”

S mindez — azért, mert egy nap nem jött meg az aradi postai... —

tegnap teljesen alaptalanul elterjedt az aradi társaságban az hír, hogy Szover Ilona nem fog jönni. Ezt is meg kell cáfolni.

— Megérkezik az estély szereplőinek hivatalos része: K. Kápolnay Juliska, Szendrey Mihály színigazgató és Polgár Sándor főrendező.

Magukkal hozzák a derék színházi fővilágítómestert is, hogy a pantomimnek legmegfelelőbb fényeffektusokat már ma, jelenéről jelenre kipróbálják.

Mielőtt azonban erre rákerülne a sor, Urbányi Ilonka elmondja Zombory Andor prólogusát. A főpróba közönsége feszült figyelemmel, nagy várakozással, tapssal fogadja, mely előlegképen épügy kijár a rendkívül tehetséges és szép kisasszonynak, mint a szerzőnek. Urbányi Ilonka hangja kellemes, szonorikus, de drámai erővel eseng, ha kell, megkapó, kitérősekre képes, hogy azután ismét bárszonyosan lágyvá és megnyugtatóvá válik. Kész iskolázott színészi organum. A költemény, két kis angyalkának: a könyvek és a szívnek panasza az urhoz, a vérbenjáró idő ellen. Belejezésül pedig az egyetlen enyhítő balzsamnak a Jótékonyaságnak apasztrolálása. A jelenlétük zúgó tapsa honorálta Urbányi Ilonka szavallatát s a prólogus annyira meghatotta az előkelő hölgyeket, hogy egynéhányan közülük airtak.

— Urbányi Ilonka leszáll a pódiumról, a függöny összeomlik, a terem elsötétül. Fetter Elemér dr. ül a zongorához. Halk zongoraszó zeng föl a kuliszak mögöl, fátyolos, álombaringató, mesevilágba vivő pár akkord és K. Kápolnay Juliska asszony az íróasztal mellől, egy erdélyi kastély szobájából, sokszor kipróbált művészetével, melyről semmi utat sem tudnánk mondni: olvassa fel *Endrődi Béla* versét: egy levelet, amelyet a kastélyteli kisasszony harcúterén levő ideáljához intéz. Az álmódó hölgy tekintete végigsiklik etagere-jének apró nippjein, bájos figuráin, melyek mindenike egy egy csodásan szép emléket költ fel a lelkében. Ime... lassan... multba megelevenednének, arcuk rózsává válik, mozdulatukba élet költözik. A porcellán babákból gyönyörű leányok lesznek, sejtelmések, vidámak, szeleburdiak, pajkosak s bár ajkuk zárva: megértik egymást: az altwien figurin s a japáni leány, a rokokó-baba és a Pierette. Az egyre változó figurákat a ruhájuk divatjához simuló zene üdvözli és kíséri s ők mint egy tündéri panoráma röpülő angyalkái sietnek előttünk. jönnék-mennek, meghajlanak, üdvözölnek, épenugy, mint az álmainkban. Szinte fáj, hogy egyszerre kigyullad fejünk fölött az éles, durva villanyfény s mi — újra ébren vagyunk. Valami leirhatatlan hangszavaj támad körülöttünk: csengő kacagásból, kérdésből, kritikából összeomló. — Ki ruhája volt a legszebb?

— Mondjad Otlikám, hogy tetszett a kis leányom ruhája? Szólj most, még talán segíhetünk rajta? Nem találod, hogy a lila blúz rontja a színhátiat?

— Persze, nem akart a szélére állani, ők mindenkinek látni kell.

— Ki volt a legszebb?

Eközben a kis lányok mosolyogva, ragyogó arccal sereglenek a mamák köré s mindenik, mintha kérdezné: Ugy-e szép voltam? A mamák pedig még ekkor is igazgatnak valamin a kis lányukon, egy esokrot, egy szalagot, egy virágot tűznek meg — pedig még csak holnap lesz a nagy nap, amelyen egy kiállításra való gyönyörű leányesokor kerül az aradi közönség szemé elé. Meglátják csak, milyen szépek lesznek a pazar fényben a *Porcellán figurák*: Szűry Gaby, mint sevesi rokokó, Kremer Ella és Kára Manci (Pásztorleányok), Verzar Lili (kék meissen), Priegl Irón (látványos hölgy), Opre Jenny (szüretelő leány), Fábry Pauci (előkelő hölgy), Király Ella (japán leányka), Szőke Eszter (rózsák a kötetnyben), Fucher Nusy (Pierette), Winkler Médi (hatal leány), Duschnitz Edit (Eisler Fanny). S a többiek is mind mind gyönyörű, elsőrangú és utólérhetetlen.

* Meghívó. A Kölesy Egyesület XXXVII. rendes közgyűléset folyó hó 17-én délután 5 órakor tartjuk meg a kulturpalota könyvtárában olvasótermében. Targysorozat: Ateinek; utkár és egy választmányi tag választása. Evi jelentések. Költségelőirányzat. Az elnökség.

* A színház hírel. 4 a kis lány parodisztikus operett-ujdonságnak szombaton lesz a bemutató előadása. Általános érdeklődés kíséri a bemutatót, amelynek előreláthatólag meg lesz a nagy sikere. Barna Izsó pompás zenéje hatásosan simul a mulattató szöveghez, amelynek minden jelenése a 3 a kis lány nyomán halad. A főszereplők közül különösen halás szerepe van Gyöző, Benkőné, Horváth Mici, Járai B., Várnai, Járai S. stb. A 4 a kis lány egymás után három estén van műsoron. — *Vasárnapi előadások.* Vasárnap délután fél négykor Lehár pompás zenéjű operettje, a Csillagok boldondja kerül előadásra. Este fél nyolckor a 4 a kis lány operett-ujdonságnak lesz a második előadása.

HÖZGÖKEP SZÍNHÁZ.

* Henny Porten-premier az Apollóban. Henny Porten bájoságának vonzereje leküzdötte a rettenetes hideget is és telt nézőtér előtt pergett le ma este a „Menyasszonyrablás” című film, amelyen a népszerű mozidiva legnagyobb szerepében mutatkozott be. Tudatosan használtuk ezt a kifejezést: mutatkozott be, mert Henny Porten minden egyes alakításában új és eredeti. Henny Porten egyénisége a drámai szerepkörben is nagyszórien érvényesül, de a könnyed levegő az ő világa, ahol pajkoskodhatik, ahol a serdülő leány naivságát és osinytalanságát kell megfestenie. Ilyen a Menyasszonyrablás is. Csupa szín, csupa ötlet és derűs hangulat. A néző nem togy ki a kacagásból. Egymást kergetik a filmen a szellemes, pompás ötletek, amelyek megoldása természetesen a bájos Henny Portenre vannak bízva. A premier publikumának az volt, a véleménye, hogy a Menyasszonyrablás az idei szezon Henny Porten-filmek legkiválóbbja. Az új műsor többi filmjei is hozzájárultak az est sikeréhez. A kimagasló műsört még szombaton és vasárnap vetíti az Apolló-színház.

* Híre megvénülünk. (Jókai Mór regénye második része az *Uraniában*.) Valóban Jókai nevéhez méltó filmaatrakciót kaptunk az Uraniában, amelynek különösen egyes részletei szinte gazdagodását és nagyszerű érvényesülését jelentik a nagy magyar regényíró pazar fantáziájának. A páratlan hatású felvételek Jókai szellemét tükrözik vissza és ez tén a legnagyobb dicséret, amit az új Jókai slágerről elmondhatni. Aki ismeri Jókai e remekművét, előre látta, hogy a Mire megvénülünk eseményekben gazdag, mély eraberi igazságokat reventáló cselekménye a legesodálatosabb film-szettel fog szolgálni. De azokat is meglephette az a páratlan leleményesség, amelynek az új Jókai sláger gyönyörű gyümölcse. A Nyomorultakhoz hasonló grandiózus arányai vannak ennek a filmnek, amely két négyfelvonásos részben dolgozta fel a híres regényt, nem otve el egyetlen linom nuanszot, egyetlen motívumot sem ebből a minden ízében értékes regényből. A film főszereplője Beregi Oszkár, a Nemzeti-Színház nagynevű tagja, aki e szerepével bebizonyította, hogy lehet még újat és eredetit adni a film határain belül is. Mellette a férfiszerepekben Szeremy Zoltán, Hajdu József, Kemenes Lajos, Szőregy Gyula, a női szerepekben pedig Mátray Erzsébet, Etsy Emilia és mások remekeik. Külön meg kell emlékez-nünk arról, hogy Hevesi Sándor meunyre filmszerű scénáriumot csinált a regényből és hogy ilju Uher Odón rendezése, valamint az Uhergyár fotográfiája nagy mértékben járult hozzá a film tagadhatatlan nagy sikeréhez.

Hisztelettel kérjük

azokat a t. tábori előfizetőinket, akiknek a tábori postaszámuk megváltozik, hogy egyidejűleg a régi tábori postaszámukat is írják meg, mert ellenkező esetben a lap pontos küldésében fennsáadás állhat az

„Ugy élünk, mint a milliomosok.“

(Három emeletes palota szerzése fél nap alatt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Braila egy frissen meghódított város megszokott képét nyújtja, sok a kíváncsi polgárember, német, magyar, osztrák és bolgár katonák, különösen sok a török, az egyetlen még színes és tarka katonaság, amelynek a turbánja és az öve kék, piros és sárga szövetből készül. Az utcákon nagy tüzek égnak, mert hatalmas üstökben kukoricát pörkölnek. A járó-kelők megállnak a tűznél, mert melegedniük kell, minthogy rettenetes nagy a hideg. Majd minden lépésnél elesnek férfiak és asszonyok a sikos utcán. Az utakon a keleti vásár klasszikus képe. Az eladó lármázva hívja a vevőt, de csak bécsi gyári portéka kapható, német szappanpótlék és sacharinnal készült kalács: ezek a brailai vásár kincsei. Egy megfordított világ! A posztókereskedő kalodont ad el, a kocsmáros fogkefét árul, a borbély kalácsot s a gyógyszerész kirakatában egy végposztó fekszik. Az üzletek polcai mindenütt üresek, mert az orosz tisztek mindent összevásároltak. A gyárak kéményei nem füstölnek, mert a szerszámot mind elhurcolták, a gépeket mind lerombolták. Brailában minden koldus bankár, kis üvegszekrénykével felszerelve állnak a kis utcák sarkain és lesik a katonákat, hogy beváltsák a márkáját, koronáját és a piastrierjét. Megfordított világ! A korzón ökörcsordát hajtanak, mellettük kokott hölgyek és jámborul baktató jubek. A hölgyek valóságos karikatúrái a francia divatnak. Megfordított világ! Békében sehol sincs annyi kokott mind most itt Brailában, de sehol sincs annyi orosz kocsis, mint ebben a meghódított városban.

A Duna felől olyan hideg szél kerekedik, hogy nem lehet az utcán tartózkodni és beszo- rni az ember a kávéházba, amely valamikor Cate Francais-nek nevezte magát. A németek átkeresztelték Káté Fürstenhofra. Keleti jellegű helyiség, amelyikben mindenki kabátban és kalapban ül. Kávéház, börze és klubhelyiség egyben. Senkise költ sokat, mindenki üzletet köt. Egy piszkos, rongyos gyerek koldul s mindenkitől egy kockacukrot kér. Egy pártiarka szakállas ur a pincérért kiált. A pincér neve „Xenofon.“ A pincér aztán elmondja, hogy a gyerek azért koldul cukrot és nem pénzt, mert az egész városban ezer márkáért sem kapható egy kiló cukor. A cukor ma olyan érték, hogy a legszebb asszonyt meglehet érte vásárolni.

Brailában mindenki gabonakereskedésből él és él. Ide özönlik Romániának minden gabonája s mindenki gabonából él és fényesen megél.

— Pénzzel mindent ellehet itt érní — mondotta egy hirdapirónak a brailai viszonyok alapos ismerője. Az ember reggel hattól déli egy óráig dolgozik. Mert ha hat keze lenne, akkor is aranyat markolhatna. Idejöttek a görögök néhány drachmával a zsebükben. Hogy kezdtek? Egy kis pékműhelylyel. És hogy végzik? Mind gabonagyereskedő. Vagy pedig egy kis uszályhajón kormányosok és azután megveszik előbb a hajónak egy negyedrészt, majd a felét és végül az egész hajót. Mindent kihasználnak, a hajóikon laknak, sőt maguk a kormányosok, mert semmire sem akarnak pénzt kiadni és így állandóan gazdagodnak. A zsidók még nagyobb kereskedők, mert a nagyati üzletek az ő kezükben vannak, ők a világcégek képviselői. A zsidó nagy vagyont szerz, de könnyen el is költi, ellenben a görög mindent hazaküld, mert igénytelen és nem nő-

sul innen. A zsidó él, külföldi utakra megy, a fia Svájcban tanul, a leánya Drezdában. Itt mindenki gabonával spekulál, ami egy igen nagy tudomány. Minden a szemtől és fogástól függ, mert ezerféle csinyje-binje van a sulynak és a színnek. Ha nincsen piros buzám, akkor adok sárgát, mert nekem a sárga a piros, én úgy látom! Minden spekuláció, akárcsak a főnyeremény és csak a csaló és az igazi szakember boldogulhat. Micsoda nyereségek voltak itt! Ezer frankot vettük a buzát és eladtuk a központi hatalmaknak négyezerrel.

— A tulajdonképpen jó üzlet azonban nem a gabonakereskedés, hanem a vasuti kocsijog eladása volt. Voltak idők, amikor kétezeröttszáz frankot kapott az ember egy waggonért, de természetesen csak olyan, akinek a kormánykörökkel volt összeköttetése. Mindenki összeszedett minden pénzt, amit föl lehetett hajszozni és akinek nagy tőkéje volt, az megháromszoroztatta. Ha nem jött volna a román háború, akkor ma Brailában mindenki milliomos lenne. Három nagy szerződésünk volt a központi hatalmakkal: ötvenezer, kilenvenezer és hatvan-ezer tonna gabonára, de mindössze csak száz-ezer tonnát tudtunk szállítani. A pénz az utcán folyt. Micsoda élet volt az! Még nem voltunk ugyan milliomosok, de már úgy éltünk, mintha azok lettünk volna. Százazretket adtunk az asszonyokra és egész Európának legszebb kokottjai itt voltak. Őszintén bevallom, hogy az én barátném egy negyedmillió lelt vitt el innen. Mindenkinek volt autója. Minden külföldi fürdőhelyen lehet brailai emberrel találkozni. És milyen összegekben kártyáztunk! A Regala klubban a bakkaránál százézer leire licitáltunk. Mikor beállt a szakadás és a német barát Margilomanisták új klubbot alakítottak, két hét alatt hatvanötezer frank kártyapénz gyűlt össze a Kommerciále klubban. Micsoda élet volt itt a brailai paradicsomban. Már reggel hat órakor jöttek Amerikából, Németországból a sürgönyök és déli egy órára az ember egy háromemeletes palotát keresett.

Szélhámos misszionárius.

— Saját tudósítónk teletjelentése. —

A királyi Kuria büntető tanácsa ma tárgyalta Szegh Oszkár budapesti születésű fiatalember csalási bűnperét. Szegh Oszkár 1915. január elsején a hercegprímás budai palotájában felkereste Berger Márk apátkanonokot. Ugy mutatkozott be mint fölzentelt pap és az afrikai Misszió Társulatnak hittérítője, aki a misszió céljaira adományokat gyűjt. Az apátkanonok ezer koronát adott át a szélhámosnak, aki ugyanez év, március havában ismét jelentkezett adományokért és ekkor már ötezer koronát kért. A főpap pár nap múlva adott is neki újabb 1500 koronát, egyúttal azonban érdeklődött a misszió társulatról, ahol azt a fölvilágosítást kapta, hogy Raynold József nevű hittérítőjük (ezt a nevet használta a szélhámos) nincsen.

Berger Márk ekkor följelentést tett a rendőrségen, amely megindította a nyomozást és Szegh Oszkárt rövid idő múlva le is tartóztatták Berlinben. Kiderült, hogy Szegh Oszkár Németországban hasonló manipulációkat követett el misepénzekkel, amiért a müncheni törvényszék négy esztendei fegyházbüntetésre ítélte. Ezt a büntetését akkor töltötte ki épen, amikor a budapesti rendőrség megkeresésére újból letartóztatták.

A budapesti törvényszék főtárgyalásán kiderült, hogy Szegh Oszkár négy gimnáziumi osztály elvégzése után valóban a missziótársulat szolgálatába állott és az egész világot beutazta. A törvényszék család büntetőért a világljáró magyar szélhámost 1 és fél évi börtönbüntetésre ítélte. A tábla a büntetést két esztendőre emelte fel. A királyi Kuria a ma megtartott tárgyaláson a tábla ítéletét helybenhagyta.

Katonáruk védelme

a hideg ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A sajtóhadiszállásról jelentik: Korábbi években ez a szó, hogy: téli hadjárat, mindig az 1812-i oroszországi telet, Napoleon legnagyobb hadseregének pusztulását hozta emlékeztünkbe. Míg azelőtt télen szüneteltették a hadműveleteket, a mostani háborunkban, e minden háborúk legnagyobbikában a vaskényszerűség egyéb meglepetéseken kívül még avval a esodálatos tapasztalattal is szolgál, hogy a hó, a jég és a hideg nem legyőzhetetlen ellenségek. Ha idejekorán gondoskodunk a csapat szükségleteiről, akkor a lövészárokbéli harcoknak a hó és a fagy még sokkal kedvezőbb is, mint az eső és a sár.

Már első, kárpáti háborus telünk ellátott téliháborus tapasztalatokkal. Az otthoniak aggodalmával ellentétben a fronton nem találni éhező, vagy fázó katonát. Onnan hazulról a legélénkebb részvét száll azok felé a hegyicsapatok felé, amelyek a legmagasabb hegyesueson fognak össze bástyává hideget jól bíró oroszok ellen. A foglyok vallomásából azonban kiderül, hogy a mi seregeink és szövetségeseinkéi jobban bírják a tél viszontagságait, mint a legedzettebb szibériaiak.

Ma már az első vonalban is ezer meg ezer lövészárokkályha áll. Ezek az igénytelen kis jószágok meleg esővezetűkkel legjobb és legfőbb óvott barátai a katonáknak és állandó kísérőik a vonaton, a táborban és a fedezékben. Téglákkal körülrakva e kis kályhák nyílt helyiséget is kellemesen átmelegítenek. Majdnem minden katonának van prémes köpenyge, szalma vagy nemezesszámaja, prémujjassa, nyakravalója, térdmelegítője, vastag harisnyája, erős, kettőstalpú, szöges tűzősbakkancsa, valamint hősapkája. A tüzereknek valamivel jobb dolguk van, mint a gyalogosoknak; ha nem kell épen löniök, megfigyelniök, állást építeniök, vagy földeríteniök, gyakrabban bujhatnak a fedezékbe, mint a bakák. Ahol istállók vannak — és pedig rendszeren alacsony istálló gondosan betömött eresztékekkel, kívül száraz aloutszalmával teleszórvva, — ott jól megmarad az állati meleg.

Erdély keleti frontján az óriási erdők lakályos, kényelmes, sőt néha valóban esinos szállások és fedezékek építését engedik meg. A gőzfűrészek ittmaradt nagy készleteiből egész falvak és táborok keletkeztek, amelyek sok-sok valóságos művészi gonddal épültek. Az őserdők kellő közepén üdülőtelepek állanak. A meleg étel naponként kétszer kijut a legelső vonalakig és mennél gyakrabban visznek ki meleg italt is. A levegő hidegebb rétegeibe kerül a repülő, de oly jól fel van szerelve, hogy 30–35 tokos hidegben repülhet anélkül, hogy érezné. Bennünket már sem az orosz, sem a román, de még a tél sem üthet el a végső győzelemtől.

Mamis kincstári szerződéssel becsapott aradi cipőkereskedő.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi rendőrség a mai nap folyamán egy nagystilű szélhámos ügyében indította meg a nyomozást. S holnap már ki is hallgatja a szélhámos aradi áldozatát, ki valószínűleg jelentékeny összeg elvesztésével fogja megfizetni könnyenhitvesét.

A történet előzményei szerfölött érdekesek s egészen a háborús kereskedelem abnormitását mutatják. Napokkal ezelőtt a fővárosi és vidéki lapok szélteben megírták, hogy Petringenár János cipőnagykereskedőt különböző esalások miatt letartóztatták. A háborús időben nem ő az első cipőnagykereskedő, akivel ez a baleset megesezt s talán nem is az utolsó s így az ő története csakhamar eltűnt volna a többi között, ha időközben a nyomozás folyamán ki nem derül, hogy tulajdonképpen ki ez a — Petringenár János.

Ez a szép nevű cipőkirály nem volt ám mindig „cipőnagykereskedő” — sőt egy fél-évvvel ezelőtt még cipőkereskedő sem volt, hanem volt vala ő kigyelme cipészsegéd nemes Brassó városában. A román betörés alkalmával menekülnie kellett s így vetődött fel szeptemberben Budapestre. Furfangos eszű ember lévén, csakhamar észrevette, hogy a magyar fővárosban egész könnyen boldogulhat, ha — szemfényvesztő lesz s felesap hadseregszállító-nak. Vagy legalább is ezt hiteti el a biszékeny emberekkel. Így is történt. Levelezésbe lépett bécsi és németországi cipő nagykereskedőkkel, akikkel valami uton-módon elhitette, hogy magyarányu hadseregszállításra kapott megbízást. Majd szövetkezett két-három budapesti cipő nagy iparossal, akikkel egy fiktív részvénytársaságot alapított, amelynek égíse alatt kiterjesztette áldásos működését a jó magyar cipőhiányban szűkölködő vidékre is.

Igy került Aradra. Alig néhány héttel ez előtt egy szépen stilizált üzleti levelet kapott egyik jóhirű és vagyonu aradi cipőkereskedő, amelyben Petringenár János arra szólította fel, hogy magyarányu hadseregszállítási megbízásához lépjen be társul. Az aradi kereskedő olvasta valahol a Petringenár-féle részvénytársaság hangzatos prospektusait, sőt tapasztalatból is meggyőződött, hogy a nevezett cégnek megfelelő áruraktára is van Budapesten s belement a tárgyalásba. Felkérte Petringenárt, hogy jöjjön le Aradra a részletek megbeszélése végett. Petringenár egy szép napon meg is érkezett. Az aradi kereskedővel való tárgyalása alkalmával kijelentette, hogy az egyik katonai ruháttárral kötött szerződése értelmében 250.000 korona értékű bakkancsszállításra kapott megbízást. O eddigelé 150.000 korona értékű áruval rendelkezik s most keresi a még hiányzó 100.000 koronát, amelyet aradi társánál vél fel-találni.

— Meg van önnek a hiteles szerződése a 250.000 koronáról? — kérdezte az aradi kereskedő.

— Természetesen, felelté Petringenár, tessék, itt van, olvassa el és győződjék meg saját maga.

Ezzel átadott az aradi kereskedőnek egy hiteles és szabályszerű szerződést a 250.000 koronáról, amelyet a katonai kommandó bőségesen ellátott pecséttekkel.

Az aradi kereskedőt megnyugtatta a szerződés és kész örömmel ment bele a biztosnak látszó üzletbe. A megállapodás kölcsönös alá-

írása után Petringenár mosolyogva fordult az aradi társához:

— Természetesnek fogja találni üzlettársur, hogy a százezer korona egy részét már most folyósítania kell. Egy pillanatot sem szabad elveszitenünk, mert mennél hamarabb szállítjuk a megrendelt árut, annál hamarabb kapunk egy újabb s valószínűbb még jobb szerződést és megbízást.

Az aradi kereskedőt megszedette a csillogó perspektíva, a busás haszon előrevetett fénye és hajlandónak mutatkozott egy bizonyos összeg előlegezésére. Miután azonban aznap valami nagyobb fizetése volt, kéznél mindössze hatezer koronája volt.

— Talán majd holnap, mondotta Petringenárnak.

— Nem, nem, felelte ez, míg a mai nap vissza kell utaznom. Egyelőre ezt az összeget magammal viszem s ön majd, ha felszólítom, utánam fogja küldeni a többit.

Ebben egyeztek meg. Az aradi kereskedő azóta mindennap várta Petringenár felszólítását. Petringenár azonban többé nem jelentkezett. Most, hogy letartóztatták, az aradi cipőkereskedő is feljelentést tett ellene a budapesti rendőrségen, amely megkereste az aradi rendőrséget, hogy ebben az ügyben indíson nyomozást, nem károsított-e meg a szélhámos Aradon többeket is. A kárvalított kereskedő holnap fogja elmondani a rendőrség előtt megsejtelésének szomorú történetét.

Kürthy Lajos báró és az aradi közlelmezési bizottság álláspontja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad város közlelmezési bizottsága ma délután Lőcs Rezső helyettes polgármester elnöke alatt, Szacsyay Zsigmond közlelmezési biztos jelenlétében ülést tartott.

Pár hét előtt szó volt arról, hogy Martincsek Dániel aradi pék kisebb cipőkat fog sütni nullás lisztből. Időközben azonban megérkezett a liszt keverési rendelet és így most Martincsek azzal a kéréssel fordul a városhoz, hogy állapítsa meg a nullás liszt és tengeri liszt keveréséből készített husz és hatvan dekás cipők árát. A bizottság javasolta a polgármesternek, hogy a husz dekás cipők árát 22 fillérben a hatvan dekás cipők árát 64 fillérben állapítsa meg.

A burgonyát az aradi kereskedők között fogják kiosztani, ha az nagyobb kvantumokban érkezik meg.

A város Károlyi Gyula gróf mácsai uradalmának tejtermékeire vonatkozólag a szerződést megkötötte. Ennél fogva már a legközelebbi jövőben mind nagyobb és nagyobb lesz az a mennyiség, amit a város a tejellátásra szorulóknak között kioszthat. Most körülbelül ezer tejadagot adnak ki a városi tejesarnokban. Tekintettel arra, hogy rövid idő múlva kétszeresére, sőt háromszorosára fog emelkedni a tejadagok száma, már most szóba került, hogy vajjon nem lenne e szükséges még egy városi tejesarnokot nyitni, mert a Weitzer János-uteai tejesarnok olyan kisméretű, hrgy már most is naponkint nagy tőlakodások vannak és a közönségnek egy része nem fér el az üzlethelyiségben. A bizottság

azonban úgy határozott, hogy egyelőre nem nyit új üzlethelyiséget, hanem a tejadagokat, ha arra szükség lesz, a Széchenyi-uteai tejesarnokban is ki fogják mérni.

A Haditermény Részvénytársaság értesítette a várost, hogy egy waggon babot utalt ki a címére. A tanácskozás tárgyát képezte, hogy a Közlelmezési Hivatal elnökének kívánságához képest az összes kereskedők között osszák e szét a babot és hogy annak kimérését kössék e jegyrendszerhez. Azonban ez a mennyiség olyan kevés, ha azt az összes aradi fűszerkereskedők és szatócsok között szétosztanák, akkor mindegyik üzletbe annyi jutna, amennyi még saját szükségletét is csak néhány napra elegíti ki. Így csak azok között fogják kiosztani a waggon babot, akik már eddig jelentkeztek érte, ezek pedig harmincan vannak. A jegyrendszert egyelőre szintén feleslegesnek tartja a bizottság és úgy határozott, hogy megakadályozzák a bab kivitelét és minden vevő legfeljebb egy kilót vehet.

Érdekes azonban eme határozat mellő odaállítani azt a leiratot, amelyet épen ma küldött meg a polgármesternek Kürthy Lajos báró a Közlelmezési Hivatal elnöke több, — köztük az aradi — kereskedelmi és iparkamara pápazsa következtében:

— Több kereskedelmi és iparkamara pápazzal fordult hozzám — írja Kürthy báró — hogy a cukor és egyáltalán a hatóságilag kezelt cikkek szétosztásába a kereskedők csak kis számban vonatkak be és igen sok arra érdemes kereskedő kizáratik az arusításból. — A hatóságoknak ez az eljárása, azonkívül, hogy indokolatlanul kedvez egyes cégeknek és így sérelmes a kereskedelem többi részére nézve, nem helyes a fogyasztóknak könnyebb ellátása szempontjából sem. A törekvésnek oda kell irányulni, hogy a fogyasztó minél könnyebben jusson hozzá az áruhoz, ne okozzon neki a beszerzés idővesztését, ami pedig csak úgy lehetséges, ha a szövetkezetek mellett a megbízható kereskedelemnek minél nagyobb része bizatik meg az áruk szétosztásával. Ennek fogva felhivom polgármester urat, intézkedjék aziránt, hogy a legteljesebb hatósági ellenőrzés mellett, amire pedig ezirányban kiadott rendeleteim intézkedéseinek szem előtt tartásával a legmesszebbmenőleg meg van adva a mód, az illetékes hatóságok a cukor és egyéb hatóságilag kezelt cikkek elosztásával a kereskedelem minél szélesebb rétegeit bizták meg és mindaddig, míg különösebb nyomós ok ninesen, az említett cikk, de egyéb hatóságilag kezelt cikk forgalombahozatalától a békés idők megszokott kereskedelmét ne rekesszék ki. Természetesen viszont minden oly esetben, amidőn valamely kereskedő részéről visszaélés történik, éljen a hatóság vele szemben a részemről adott felhatalmazás alapján a legszigorubb eljárással, vonja el tőle az áru kiárusítását és amennyiben csak a legkisebb ok is meg van, indítsa meg az illető ellen a kihágási eljárást is.

Berta Tiusz indítványára a bizottság megbizta a Gazdasági hivatalt, hogy szólítsa fel a városi földök bérlőit, hogy a város részére burgonyát és babot nagyobb mennyiségben termeljenek.

Az „ARADI KÖZLÖNY“

már a kora reggeli órákban kapható minden nagyobb papirkereskedésben és dohánytüzsdében —
Egyes szám ára 12 fillér.

Wilson megrettent saját bátorságától.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

**Eés. A jelek arra val-
lanak, hogy Wilson maga
is megrettent saját bátor-
ságától. Egyik jele ennek
az a körülmény is, hogy
amíg a német jegyzéket
azonnal nyilvánosságra
hozta, addig a monarchia
jegyzéke máig sem került
a nyilvánosság elé.**

Washingtonból jelentik a Petit Pa-
risiennek: A kormány minden figyelme
Németország felé fordul, mert három
körülmeny világítja meg a mostani
helyzetet. A három körülmény között
az egyik, hogy szabadon eresztik-e az
amerikai foglyokat Németországban.
A másik kettő a Housatonic-hajó le-
gényiségének megmentése és Zimmer-
mann államtitkár ama nyilatkozata,
hogy Amerika félremagyarázta a né-
met jegyzéket. A helyzet megítélésé-
hez szükséges annak megállapítása,
hogy Amerika legutóbbi válaszában a
béke mellett nyilatkozott. A hangulat
azóta Amerikában nem változott. A
békepartiak állandóan gyűléseket tar-
tanak, tüntetnek és azt követelik, hogy
az amerikai hajók maradjanak kívül
a hadizónákon és a Németországgal
való nézeteltérést halasszák el egy év-
vel. Ennek a felfogásnak Ameriká-
ban hatalmas pártja van, ami igen
erős nyomást gyakorol a kormány
szándékaira.

A párisi Tempsnek jelentik: Az amerikai
kormány feszült figyelemmel várja a helyzet
fejleményeit. Bár minden jel ez ellen vall,
mégis remélik, hogy a háboru elkerülhető lesz.
Wilson nyilatkozatában kijelentette, hogy a

Két nap alatt hatvanezer tonna hajót sülyesztettek el.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Hága. Félhivatalos jelentések sze-
rint teljesen lehetetlen, hogy a jelen-
legi viszonyok között az összes amerikai
hajókat hadihajók kísérik. Az amerikai
kormány azon az állásponton van,
hogy teljesen a hajótulajdonosokra
bizza, hogy betartják-e a német rend-
szabályokat, vagy sem. Ha akarják,
használhatják a veszélyeztetett zó-
nákat is, de viszont jogukban van
a német rendszabályokhoz is alkal-
mazkodni.

Hága. Az új tengeralatti háboru
már igen komolyan folyik. Kedden és
szerdán összesen huszonnégy hajót sü-
lyesztettek el a német tengeralattjárók.
Ezeknek az elsülyesztett hajóknak hat-
vanezer tonna tartalmuk volt. Ez a leg-
nagyobb mennyiségű tonnatartalom, amit
a háboru kezdete óta két nap alatt el-
pusztítottak.

Rotterdam. A California elsülyesztéséhez a
következőket jelentik: A California fedélzetén
az elsülyedés pillanatában 248 ember tartózko-
dott. A hajó fel volt fegyverezve, de ágyuit
nem használhatta, mert a tengeralattit nem
vette észre. A hajó kilenc perc alatt sülyedt el.
A hajó 8700 tonna tartalmu volt. Legényiségé-
ből 27 vesztette életét és utasai közül 13 el-

helyzetet a legrózsásabb szemüveg is nyug-
talanítónak látja. Egy vizsgálató körülmény,
hogy a német amerikaiak, akiknek magatar-
tása kétséges volt, hívek maradnak új hazá-
jukkal szemben polgári kötelességeikhez.

Newyork. Azok a Berlinből érkezett jelen-
tések, melyek szerint a német amerikaiak kon-
fliktus esetén Németország pártjára állanak,
itt nagy meglepetést keltettek. Bár a német
amerikaiak mindent elkövetnek a háboru meg-
akadályozására, szilárdan elhatározták, hogy
Amerikával szemben polgári kötelességeikhez
hívek maradnak.

A Daily Chronicle jelenti: Amerikában
nagy tanácskozásokat folytat a kormány se-
gélyforrások felhasználására abban az esetben,
ha a háboru elkerülhetetlen lenne:

A newyorki kikötőben a dokkokat, a hi-
dakot, a gázműveket, viztárlókat szigoruan
őrzi. A sayvillei szikratáviró-állomást katonaság
szállta meg, amely sok gyanus németet
elkergetett. Az echasepeakei öbölben lévő
Monroe-erőd parancsot kapott, hogy álljon
készen a tüzelésre. Ellis Island előtt
New Dalyota és Kansas páncélos cir-
kálók indulásra készen állanak. Más hadi-
hajókon is begyújtották a kazánokat, hogy
szükség esetén indulhassanak. Newyork ös-
szes stratégiai pontjait katonaság szállta meg
s az összes középületeket is katonaság őrzi.
Elrendelték a gőzösök és szállítóhajók meg-
számolását a bekövetkezendő rekvirálásra való
tekintettel és az egész országban statisztikát
állítottak össze a gyárakról arra az esetre, ha
új municiós műhelyeket kellene felállítani. Az
amerikai Aero-Klub összes épületeit a kor-
mány rendezésére bocsátotta. A St.-Louis
postagőzös mára tervezett indulását elhalasz-
tották.

tűnt. Négy ember a robbanásnál életét vesz-
tette.

Zürich. A Temps jelenti, hogy a délame-
rikai államok állásfoglalása Newyorkban nagy
meglepetést és kinos csalódást okozott.

Genf. Az amerikai kormány az amerikai
keleti tengerpart összes kereskedelmi kikötőit
kiszegítő hadikikötőknek nyilvánította.

Készülődések

-a nyugati fronton.

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

A Temps katonai kritikusa írja: Az egész
nyugati fronton hallatlan fölkészülések folynak.
Szemmellátható, hogy a németek nem Orosz-
országban akarnak olyan sikert elérni, mely a
háborunak végét vetne. Döntő győzelemre csak
az egyik, vagy a másik fél teljes letiprása ve-
zetne, ma pedig a németek ellenségeinek leg-
nagyobb tömegei, rendkívül erős francia és
brit haderők, a nyugati fronton vannak össze-
vonva. (Itt a cenzura hosszú törlése következik.)

A Times haretéri tudósítója jelenti a fran-
cia főhadiszállásról: Az utolsó hetekben meg-
látogattam a francia frontot Dunkerquetől Bel-
fortig. A helyzet most az, hogy a franciák bár-
mely ponton és minden pillanatban támadhat-
nak. Nagyon jó taktika, hogy az egész fron-
ton folyik az ágyuharc, mert a németek egy-
általán nem találhatják ki, honnan indul a nagy
támadás. A francia hadvezetőség óriási előké-
születeket tesz a front minden pontján. A tüz-

vonal mögött hatalmas municióraktárakat állí-
tottak föl, minden irányban új vasuti hálózatot
építettek, úgy, hogy az ellenség csak akkor
fogja megtudni, hogy honnan kezdődik a tá-
madás, mikor az már egész erejével lángol.

Köldülő gazdagok

(Érdekességek az aradi Növédelmi Hiva-
taltban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Néhány hónappal ezelőtt kezdte meg mű-
ködését az aradi Növédelmi Hivatal az Arad-
Csanádi Gazdasági Takarékpénztár épületében.
A növédő hivatalban az aradi előkelő hölgy-
közönség igen számos tagja tömörült, hogy a
háboru következtében súlyos helyzetbe jutott
nők szomorú sorsán segítsenek. A hivatal kü-
lönösen az oláh háboru kitörése alkalmával tö-
megesen Aradra menekült erdélyi családok
nyomorát igyekezett enyhíteni és több száz
menekültet mentett meg a legnagyobb kötség-
beeséstől. Elhagyott leányokat és asszonyokat
nemcsak utbagazítással látott el, hanem igye-
kezett megfelelő foglalkozást is szerezni nekik.
Most havonként körülbelül százhuszonöt-száz-
harminc szegényt segít a hivatal, amelynek
kebelében külön gondozó nők működnek, akik
több család fölött való gondoskodás nem
munkáját vállalták magukra is feladatuknak a
leghivebben meg is felelnek. Az utóbbi hóna-
pokban több mint ötvenezer korona értékű élel-
miszert, ruhaneműt és készpénzt osztottak szét
az arra szorulóknak között.

Az Aradi Közlöny munkatársa ma délután
felkereste a növédő hivatalt, amelynek egyik
lelkés, agilis és szinte az önfeláldozásig köte-
lességtudó vezetője, bellusi Baross Boriska a
következő rendkívül figyelemreméltó nyilatko-
zatot tette tudósítónknak:

— A növédő hivatalba csaknem napról-
napra tömegesen jelentkeznek szegény csalá-
dok, akik segítyt kérnek tőlünk. Eleinte azt
hittük, hogy aki hozzánk jön, az biztosan rá-
szorul a segélyre és megfelelő támogatásban
részesítettük is őket. Mivel arról értesültünk,
hogy igen számosan visszaélnék hivatalunk
jóhiszeműségével, megszerveztük az ugyneve-
zett nyomozó gárdát, amelynek harmincöt
hölgytagja van. A nyomozó gárdának az a
feladata, hogy a hozzánk érkezett bejelentése-
ket lelkiismeretesen ellenőrizze. Nagyon he-
lyes volt, hogy megalakítottuk ezt a nyomozó
kis hadsereget, mert megállapíthattuk, hogy
az emberek kapzsisága szinte határtalan. A
legkülönösebb eseteknek jöttünk nyomára. A
román menekült invázió idején például beállí-
tott hivatalunkba egy házaspár nyolc apró
gyerekkel és keserves könnyek között paná-
szolták el, hogy az utolsó ruhájukat is ottho-
hagyták, éheznek és a legnagyobb nélkülözé-
sek közepette néznek az eljövendő napok elé.
Mi természetesen azonnal felruháztuk az egész
családot és még az apának is csaknem új
ruhát szereztünk. Három nap mulva megnyi-
tották az aradi színházat. Én is ott voltam a
megnyitó előadáson és a legnagyobb esodál-
kozással konstátáltam, hogy az egyik páholyt
a „nyomorgó” menekült család foglalta el és
fényesen kiöltözve nézte végig az előadást.

— Ugyanesek menekült gyanánt szerepelt
előttünk az a rongyosan öltözött asszony is,
aki öt gyermekével zokogott a nyakunkon és
hangossá tette az egész hivatalt. Kijelentette,
hogy az ura a haretéren van és a család az
éhenhalás előtt áll. Ennél már óvatosabbak
voltunk és kiküldtük egyik nyomozó hölgyün-
ket, aki másnap reggel meg is jelent a zokogó

asszony lakásán. A legnagyobb meglepetésére éppen disznóölés közben találta a családot. Az asszony nagyon megijedt, hebegni kezdett és kijelentette, hogy a disznó nem az övéké, hanem a háziasszonyé és ők csak szivességből végezték el a disznóvágás munkáját. A háztulajdonosnő azonban kijelentette, hogy a disznó a lakójáé, aki egyáltalán nem él szomorú viszonyok között és egészen jól bírja

magát. Természetesen ezek után segélyezésről szó sem lehetett.

Az *Aradi Közlöny* arról is értesült, hogy a napokban egy mikelakai család is folyamodott havi tíz korona segélyért a nővédelmi hivatalhoz. Az egyik kutató hölgy azután megállapította, hogy az illetőnek Mikelakán két háza és számos hizott sertése van. Az ilyen esetek természetesen a legfokozottabb éberségre intik, a nővédő hivatal jölelkű hölgyeit.

Svédország elutasította

Wilson felszólítását.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Stockholm. A svéd kormány ma nyújtotta át az amerikai követnek Wilson főhivására adott válaszáat, mely a következőket tartalmazza:

Hivatkozással e hó 5-én kelt levelére közlik, hogy Wilson nézete, mely szerint a német kormány által bejelentett tengeralattjáró harcra szemben Svédországnak az Egyesült Államokhoz hasonló magatartást kell tanúsítania, ellenkezik a svéd kormánynak a háboru egész folyamán követett politikájával, mely a szigorú és pártatlan semlegeség volt mindkét hadviselővel szemben. A kormány több ízben fordult a semleges hatalmakhoz, köztük különösen az Egyesült Államok kormányához, hogy a velük való együttműködést elérje mindkét hadviselő félnek a nemzetközi jogszabályokhoz való ragaszkodás kényszerítésére. Akkor az Egyesült Államok érdekei nem engedték meg e javaslatához való csatlakozást. Politikáját a svéd kormány a semlegeség fenntartására és az ország jogainak biztosítására végig követni fogja.

A királyi kormány mélyen átérzi azokat a terheket, melyek napról-napra rémesebb sullyal nehezednek az egész emberiségre. Hajlandó megragadni minden kínálkozó alkalmat az állandó és tartós békének megteremtésére. Siet ennél fogva csatlakozni az elnök nemes kezdeményezéséhez oly célból, hogy a hadviselők közötti tárgyalás kérdésének lehetőségét megvizsgálják. De mostani javaslatában az Egyesült-Államok kormánya oly eljárást választott, mely eltér a királyi kormány politikájának alapelveitől. A svéd kormány semlegeségét a legszigorúbban fenntartja mindaddig, míg csak valamelyik hadviselő fél az ország életérdekeit, vagy a nemzeti méltóságát meg nem sérti.

H I R E K.

LEGUJABB.

Ejfel 3 órákor érkezett telefonjelentés.

A francia flotta

gyásznapjai.

A londoni Lloyds hajózási ügynöksége jelenti: *Vetamore* angol 6830 tonnás, *Bank-brotte* orosz halászbárka 750 tonnás elsüllyedt. *Charles-Sool* 884 tonnás amerikai vitorlás Tortugattól nyugatra a nyugat-indiai vizeken elsüllyedt.

Az *Echo de Paris* jeleli: Francia tengerészeti hatóságok arra a kérdésre, hogy a szigorú tengeralattjáró harcot mivel lehetne ellensúlyozni, hogy bombákkal és ágyúkkal felszerelt vízi repülőgépekkel és új kormányozható léghajókkal. A kormányozható léghajók számát ezért szaporítani fogják.

Az utóbbi két napon 30.000 tonna tartalmú francia hajókat sülyesztettek el. Ez a legnagyobb tonna tartalom, amit a háboru kitörése óta két nap alatt elsüllyesztettek. A francia flotta gyászos napjai ezek.

Berlin. Az ideérkezett jelentések szerint az amerikai tengerészeti hatóságok semmiféle rendszabályokat nem alkalmaztak a német matrózok elfogatására, csak felszólították őket, amikor a hajóikról leléptek, hogy menjenek a bevándorlási hivatalba. A Kronprincessin Ceciliát egy régi magánjogi perből kifolyólag foglalták le, még pedig azért, nehogy a hajót, a mely a panaszosnak biztosítékul szolgál, meg-

rongálhassa. Az internált német cirkálóknak legénységét biztonsági okokból távolították el és egészen jó sorsuk van.

Mihelyt visszafoglaljuk Varsót...

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Az orosz határról jelentik: A cár kijelentette Dielopolski grófnak, hogy mielőtt az orosz hadsereg beveszi Varsót, Lengyelország autonómiát kap, sőt hozzácsatolják azokat a területeket is, amelyeket meghódítottak, vagy ezután fognak meghódítani és régebben Lengyelországhoz tartoztak.

A pétervári tanácskozások első eredménye hír szerint az, hogy *Sasonov* újból külügyminiszter lesz, *Pokrovski* külügyminiszter pedig átveszi *Galycin* herceg miniszterelnöktől a kormányzást. A kormányváltást a pétervári tanácskozás erőszakolta ki.

Egy hollandi lap foglalkozva az entente pétervári tanácskozásával, kifejteti, hogy bármit érjenek is el a haditanácson, akkor is minden hiába való, mert a titkos befolyások meggyőzték mindent. Megemlékszik a lap *Suchomlinov* és *Stürmer* lépéséről, melyet a különbéke érdekében tettek, melyek szintén meggyőzték, dacára annak, hogy a cárné környezetében ezek az eszmék még ma is támogatásra találhatnak. Ezeknek a béketörökvéseknek folytatása *Galycin* herceg kormánya jutása és több németbarát politikusként a birodalmi tanácsba való kinevezése is. Az entente-nak helyteleníteni kell *Stürmernek* és *Suchomlinovnak* a kabi-

netbe való visszatérését, mert ezek árulása kétségtelen.

Vizsgálat egy főispán ellen.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Beavatott politikai forrásból közlik, hogy *Kubinyi Géza* gömörmezei főispán ellen súlyos vádak merültek föl. Hivatalos hatalmát fölhasználva a törvénybe ütköző módon gyarapította vagyonát a háboru alatt, különösen erdővásárlások útján. *Dobsina* városában fölmenteti 1400 munkást, akiket azután a saját és a mások birtokain erdőirtásra kényszerített. Ezenkívül a gömörmezei református egyházközség is följelentést tett *Kubinyi Géza* ellen. A gömörmezei főispán ügyének megvizsgálását *Csaba Adorján*, Szabolcsvármegye főispánja folytatta le és ennek során olyan terhelő momentumok merültek föl, hogy a kormány kénytelen volt elhatározni *Kubinyi Géza* elejtését.

Kubinyi Géza most másodízben főispán, először a darabont-kormány nevezte ki Komárom vármegye területére. Akkor az installációja alkalmával *Zichy Miklós* gróf országgyűlési képviselő egy tintatartót ragasztott hozzá. *Zichy Miklós* gróf a háboruban hősi halált halt, mint a pápai 7-es számú honvéd huszárezrednek századosa.

Kubinyi Géza neve egyszer már szerepelt a lapokban egy kínos ügyvel kapcsolatban. Fia ugyanis, *Kubinyi Arpád* hamisított abszolutoriummal lett Borsodvármegye egyik járásának főszolgabírójává. A leleplezés után gyilkosságot követett el a fiatalember.

— **Kitüntetések.** A király megparancsolta, hogy *Lenkei és Jádortfalvai Lenkei Károly* nyugalmazott századosnak, a 34. gyalogezred pótiszázlóaljában és *Popovics János* 33. gyalogezredbeli főhadnagynak a legfelsőbb díszítő elismerés tudomásukra adassék.

— **A főváros a királyhoz fordul segítségért a szénhiány miatt.** *Budapestről* jelentik: A főváros pénzügyi bizottsága ma délután ülést tartott, a melyen a szénhiánnyal foglalkoztak. Megállapították, hogy a gázműveknek semmi szénük nincsen és ha nem tudnának beszerezni, korlátozni kellene a gázszolgáltatást. Szerdán pedig már egyáltalán be kell szüntetni a gázgyártást. A mai helyzet az, hogy ha a főváros nem fog tudni szénét beszerezni, akkor segítségért fordul a királyhoz.

— **Halálozás.** *Popovits Döme* esermői görögkeleti lelkész, a borosjenői takarékpénztár igazgatósági tagja folyó hó 7-én 43 éves korában elhunyt. Temetése február 11-én délelőtt 10 órákor lesz a csermői családi sírkertben.

— **Megszűnt Görögország blokádja.**

A Reuter-ügynökség jelenti, hogy az entente hatalmak a mai napon megszüntették Görögország blokádját. Az első gabona szállító hajók már meg is érkeztek a Pireusba.

— **Befagyott a Balaton.** Balatonfüredről jelentik, hogy a Balaton teljesen befagyott. A jég öt centiméteres vastagságu. A gyalogosoknak már megengedték az átjárást egyik parttól a másikra, a kocsis közlekedésnek azonban még nem.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Bezárják az összes állami iskolákat.

Budapest. Ma délután a főváros tanácsa Sándor János belügyminiszter részvételével a széninség ügyében fontos értekezletet tartott. A belügyminiszter bejelentette, hogy a kormány eddig is fokozott erővel mindent megtett a vidékről és külföldről való szénbázisra. Ezután a szóval való takarékoskodás céljából újabb javaslatok hangzottak el, amelyekre még nem állapodtak meg, legközelebb azonban az egész ország területére a következő intézkedéseket fogják tenni: Tizenegy órai záróra Budapesten. Tizenegy óráig azonban csak a vendéglők és kávéházak tartathatók nyitva, a kabarékat, mozikat és színházakat 10 órakor kell bezárni. Orfeumok és mulatóhelyek egyáltalában nem nyithatnak ki. A múzeumokat, képtárakat és az összes állami iskolákat bezárják. A magánfogyasztásnál utasítani fogják a hatóságokat a takarékoskodás szigorú ellenőrzésére.

Bécsből jelentik: A széninség megszüntetése céljából a katonai parancsnokság elrendelte, hogy holnaptól kezdve öt tiszt felügyelete alatt kilencven katonai autómobil és 120 katonai

kocsi segít a szénbázisnál. Már eddig is 2400 katoná dolgozott a szállítási lebonyolításánál, ha szükséges, ezt a számot kétszeresére emelik fel.

A Corriere de la Sera jelenti Pétervárról: Milner lord angol miniszter újságíróknak azt mondta, hogy a négyes szövetség pétervári konferenciája a szövetség egységesítésének akciójával foglalkozott. Ez nagyon nehéz kérdés, mert a nyugati és keleti frontok óriási távolságban vannak egymástól, az egységes főparancsnokság pedig elvben szép, de gyakorlatilag kivihetetlen. A nyugati fronton már teljesen egységes a francia-angol hadsereg. A római konferenciának sikerült elérnie az összes nyugati hatalmak egységes tevékenységét, a pétervári munka ugyanilyen volt. Castelnau francia tábornok újságírók előtt azt mondta, hogy az 1917. évi hadjárat a szövetségek győzelmével fog kezdődni. A németek belső akciói a vonalak mögött a keleti fronton és a nyugati fronton nem lesz lehetséges.

Berlin. A Vossische Zeitung jelenti: A spanyol kormány tiltakozó jegyzékét ma adták át a berlini külügyi hivatalnak. A jegyzék szövege annyira el van torzítva, hogy annak tartalma teljesen érthetetlen, úgy, hogy felvilágosító kérdéseket kellett intézni Madridba.

mező- és erdőgazdasági üzletek lebonyolításába. Ha még mindehhez a perspektívához hozzávesszük, hogy a két szervezet összeolvadása csökkenteni fogja a középponti üzletvitel kiadásait, akkor nagy vonásokban jellemeztük a fuziót, mely nemcsak nemzetgazdasági nézőpontból, hanem az egyesített részvények jövedelmezőségének nézőpontjából is teljesen megkölnak mondható.

A fuzió ügyében mindkét igazgatóság ma ülést tartott, egyben előterjesztve az intézetek múlt évi üzleti eredményét, amely szerint az Agrár bank nyereség- és veszteség-számlája az 1916. év végével 3.240.452 korona tiszta nyereséggel zárul, szemben a múlt évi 8.503.489,96 koronával. E tiszta nyereségből az igazgatóság javaslata szerint osztalék fejében — a múlt évi 80 korona helyett — részvényenként 32 koronát, azaz 2.560.000 koronát javasolnak kifizetni, ami a részvénytőke 8 százalékos kamatozásának felel meg.

A Telepítő Bank 1916. évi tiszta nyeresége 1.605.287 korona.

A fenti eredmények kölcsönös tudomásulvétele alapján határozta el egyhanguan a két intézet igazgatósága a fuzió végrehajtását, olyképp, hogy a Magyar Agrár- és Járulékbank Részvénytársaság felméri alaptőkéjét 32 millió koronáról 45 millió koronára, átveszi a Magyar Telepítő és Parcellázó Bank Részvénytársaság összes aktívait és passzívait, a Magyar Telepítő és Parcellázó Bank Részvénytársaság részvényeseinek pedig a két részvény belértékének megfelelően minden darab telepítobank részvényért egy darab agrárbanki részvényt ad cserebe.

A Magyar Bank tőkeemelése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság rendkívüli közgyűlést tartott Károlyi Imre gróf elnök elnöklésével. A közgyűlés jegyzőkönyvének vezetésére az elnök Dobay Aurél dr. ügyvéd-igazgatót kérte fel, annak hitelesítésére pedig az elnök indítványára Marenzi Ferenc gróf nyug. tábornok és Brammer Ödön részvényesek küldettek ki. A közgyűlés alkalmából 82 részvényes 88.882 részvényt tett le.

A közgyűlés az igazgatóságnak azt a javaslatát tárgyalta és fogadta el, mely a bank alaptőkéjének az eddigi 66 millió koronáról 80 millió koronára való felemelésére vonatkozik.

A közgyűlés az igazgatóság indítványának megfelelően elhatározta, hogy a bank alaptőkéjének a jelenlegi 66 millió koronáról 80 millió koronára való felemelése végett 35.000 darab új részvény bocsáttassék ki, egyenként 400 korona névértékben, az 1917. üzletévvel kezdődő szelvénynyel és az e kibocsátás végrehajtására nézve szükséges részletes intézkedésekkel az igazgatóságot bizta meg oly kikötéssel, hogy a kibocsátandó 35.000 darab részvény túlnyomó része, 33.000 darab, az eddigi részvényeseknek biztosítottassék hirdetmény szerű felajánlás útján 5 : 1 arányban, 580 korona kibocsátási áron, ez összeg folyó évi január 1-től a lefizetés napjáig számított 5 százalékos kamatjának hozzáadásával, valamint a négy korona részvénykibocsátási bélyegilleték megtérítése ellenében. A fennmaradó 2000 részvénynek szabadkézből legkedvezőbbben való értékesítésével a közgyűlés az igazgatóságot bizta meg azzal a korlátozással, hogy a részvényeknek értékesítési ára a fenti 580 koroná-

— Örökítsük meg az elesett hősök emlékét. Balthazar Dezső dr. református püspök 6 osztrák és királyi Fensége József főherceg fővédnöksége és Hazai Samu báró védnöksége alatt álló Katona-otthonok elnöke és igazgatósága ezúton kéri fel Hajdu-, Bihar-, Szabolcs- és Jász-Nagykun-Szolnok-vármegyék területeiről elesett hősök hozzátartozóit, hogy díszes harciban hősi halált halt és megsebesült tiszt, zászlósok, hadapródok, altisztek és katonák emlékének megörökítése végett a Katona-otthon igazgatóságához (Debrecen, József kir. herceg-utca) eljuttatni sziveskedjenek. — Az elesetteknek születési és életrajzi adatai közlésén kívül annak a közlését is kéri az igazgatóság, hogy az illető ha legénységi állományhoz tartozott is, vagy esetleg idegen ezredhez osztották, melyik ezred és melyik század kötelékében harcolt, mikor és melyik harcban, illetve ütközetben esett el, vagy sebesült meg. — A hősök hozzátartozói bizonyára halásan fogadják Balthazar Dezső dr. püspök és a Katona-otthon igazgatóságának kezdeményezését a lehetővé tesz, hogy egy hőse hiányozzék az Arany Könyvből és a ragyogó galériából.

— Halálozás. Rottenberg Hermanné született Kohn Sarolta február 9-én életének 67. évében elhunyt. Temetése 11-én délután 2 órakor lesz a Zrínyi-utca 4b. számú házból.

— Köszönetnyilvánítás. Özv. Wallfisch Arminné, néhai kunágotai Vajda Lajosné ravatalára szánt koszorúmegváltás fejében 20, Lányi Marcellné édesanyja ravatalára szánt koszorúmegváltása fejében 20 koronát voltak szivesek az aradi Izraelita Népkehely javára adományozni, mely nemesszivü adományokért halás köszönetet mond: a Népkehely vezetősége.

— Adományok. Az Aradi Polgári Takarékpénztár az Arad városi hadiárva alapja javára 1000 koronát, a siketnéma iskola és árvaház alapnak pedig 50—50 koronát adományozott.

— Kerpel kölcsönkönyvtár új pótkönyveke megjelent. 901

— Gyermekköcsik 50 koronától 250 koronáig Fischer Simon nagyjáruházában. 811

— A kiadóhivatal üzenete. A kiadóhivatal felkéri a t. előfizetőket, hogy az esetben, ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem érkezik meg a szokott időben, úgy jelentésbe ezt a körülményt annál a postahivatalnál, amely a lapot közbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a hiányról azonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasza.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Az Agrárbank és a Telepítobank fuziója.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A Magyar Agrár és Járulékbank, valamint a Magyar Telepítő- és Parcellázó Bank igazgatóságai egyhanguan kimondták, hogy a két intézet összehívandó közgyűléseinek a fuziót fogják elfogadásra javasolni. Ennek az egyesülésnek, a mely a világháború gazdasági tanulsága alapján két olyan pénzintézetet tömörít, a melyek egyike huszonkét, a másika pedig tizenkét éve szolgálja a magyar mezőgazdaság fejlesztésének ügyét, nem csupán az adja meg a jelentőségét, hogy általa egy 48 millió korona részvénytőkével rendelkező nagy intézet valószínűsíthető meg a két intézet közös munkaprogramját, hanem az is, hogy ez a tranzakció úgy szólván a részvény piac megterhelése nélkül megy végbe, ama tekintélyes belső tőkeerő felhasználásával, a mit mindkét intézet ez ideig magában felfalmozott.

A Telepítő Bank beviszi ebbe az egyesülésbe erőteljes duzzadó életrealitását, kereskedelmi erejét és vállalkozóképét, amellyel a háború folyamán különösen a mezőgazdasági ipar terén ért el nagy sikereket. Az Agrárbank, nyugodt, kontemplatív szellemét viszi a közös üzletbe s ami szintén lényeges, helyi érdekű vasutnalózatát átadja be a parcellázó-

nál alacsonyabb nem lehet. Az folyóképen meg-
ejtendő részvénykibocsátás alkalmából a név-
értéken felül befolyó 6,800.000 koronányi ár-
többlet tekintetében a közgyűlés elhatározta,
hogy abból mindenképp 800.000 koronát a
bank alkalmazottjai nyugdíjintézetének újabb
mege erősítésére adományoz, a fennmaradó 6
millió korona pedig — a részvénykibocsátás
költségeinek levonása után — a tartalékalap
gyarapítására fordítandó, miáltal a rendes tar-
talékalap 26 millió koronára, az intézet saját
tárái pedig 106 millió koronára emelkednek.

A közgyűlés kimondotta, hogy a fentiek
szerinti elővételi jog 1917. február 9-től február
17-ig bezárólag gyakorolható a bank budapesti
főpénztáránál.

Végül a közgyűlés elhatározta az alapsza-
bályoknak a tőkeemeléssel kapcsolatban szűk-
sége ssé vált módosítását.

A szerkesztésért felel:

Rudnyánszky Endre távollétében:

Stauber József.

Kalodont

Fog-Krém Szájvíz

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. február 10-én szombat:

Délután 4 óráko marselli helyszíniak

Csokoládékatona.

Operette.

Ezre 4/5 óráko rendes helyszíniak

C) Bérlet.

C) Bérlet.

Itt először:

4 a kislány.

Operette 8 felvonásban.

Kézdele 4/5 óráko.

NYILTTÉR

(Az ezan rovat alatt közzétettakat nem vállalunk felelősséget.)

Homunkulus III.

Ertesítés.

N. á. közönség osives tudomására adom,
hogy betegségem miatt

Uzletem bezárom.

A szobák továbbra is a t. vendégeim ren-
delkezésére állnak.

Kitünő tisztelettel

Gellért Samu

Fehér Kereszt szálloda tulajdonos

Pankota.

1000

Meghívó.

Az Aradi Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

f. évi február 18-án délelőtt fél tízenegy óráko az Aradi Kereskedők Köre nagyterem-
ben (Tasajdi Károly-u. 1. sz.) tartja

V. évi rendes közgyűlést,

amelyre az intézet t. részvényesei meghívataak.

Tárgysorozat:

1. A jogszabályv. hitelesítésére tett részvényes közgyűlés.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése az 1916. évi ésszámvetéséről, indítvány az 1916 évi üzleti nyereség
kovárdításáról és a felügyelő-bizottság az igazgatóság és a részvényes közgyűlésre.
3. Az igazgatóságok adandó felhatalmazás az elkövetkező évi üzleti ésszámvetésére és az alapszabályok 4. §-ának
módosítása.
4. A felügyelő-bizottság elnökének és három tagjának megválasztása.
5. Beutolgas indítványok.

Aron t. részvényesek, akik a közgyűlésre részvénytől óhatatlanok, az érkező részvényesek az alapszabályok értelmében
f. évi február 18-án délig az intézet pénztáránál letöltho helyszíni.
Arad, 1917. február 3.

Az igazgatóság.

Vagyon.

Mérleg-számla 1916. december hó 31-én.

Teher.

Vagyon.	Mérleg-számla 1916. december hó 31-én.	Teher.	
Pénzkészlet	104712 46	Részvénytöke	500 00
Más pénzügyintézeteknél ...	6658 971	Befizetések új részvényekre	25 000
Váltótárola	1181495 64	Tartalékalap	57502 50
Polyozámlai kölcsönök:		Háborus veszteségek tartalékalapja	5000
a) hadikö csón-kötvényekre ...	842408 40	Betétek:	
b) más értékpapírok és áruk fedezetével	878612 51	takarékpénztári könyvecskérés	1762218 60
Értékpapírok:		folyószámlai betétek és letétek	635711 11
K 50.000.— n. á. 6%-os hadikölcsön	47840	Új részvények befizetésé- nek kamatja	917 60
K 22.000.— n. á. 5 1/2%-os hadikölcsön	19140	Átmenő tételek	5862 52
K 45.000.— n. á. 5 1/2%-os pénztárjegye	40050	Fel nem vett osztalék ...	758
K 40.000.— n. á. 5 1/2%-os törli jár. kölcs.	38000	Hátralekos tőkekamatadó	3815 39
K 12.000.— n. á. 4%-os korona járadék	8400	Nyereség:	
K 2400.— n. á. 4 1/2%-os törli jár. kölcs.	1872	áthozat a mult évről ...	8498 50
4 drb. Magyar. Jelz. Hitelbank konv. ny. k	560	folyó évi nyereség ...	55788 29
Befizetés a Pénzügyintézeti Központ üzletrészeire	1600		
Előlegek értékpapírokra ...	6005		
Berendezés	8005		
ebből leírás	8005		
	8838887 74		8838887 74

Faragó Rész, s. k.
vez. r. aznato.

Arad, 1916. december 31.

Lakatos Aladár, s. k.
titkár.

Hegyi Albert, s. k.

Brandelez Henrik s. k.

Domán Sándor (hadbav.)

Freud Fülöp, s. k.

Keppich Zsigmond, s. k.

Dr. Schreiber Vilmos, s. k.

Vertán István, s. k.

A jelen mérleg-számlát megvizsgálta, helyesnek találta és az igazgatóságnak a nyereség felosztása iránti ja-
vaslatához hozzájárul.

A felügyelő-bizottság:

Kneffel Lajos, s. k.
f. é. biz. elnök.

Holzeisen József, s. k.
f. é. biz. tag.

Kaufmann Lajos, s. k.
f. é. biz. tag.

Meer Ármán, s. k.
f. é. biz. tag.

1055

Minden kélsen értesítés helyett.

Rottenberg Hermann a maga és gyermekei Lajos és Etelka férj. Schlanger Samu, továbbá menyje özv. Rottenberg Sándorné, veje Schlanger Samu és unokái Schlanger Jolán és Margit, ugy-
szintén bátyja Kohn Jónás és sógora özv. Kohn Hermanné szül. Rottenberg Fanni, valamint számos rokon nevében is szomorodott szívvel jelentik a leg-
jobb feleség, édes anya, illetve nagyanya és anyós

Rottenberg Hermanné

szül. Kohn Sarolta

f. évi február 9-én d. e. 10 óráko áldásos életének 67-ik és boldog házasságának 42-ik évében történt gyászos elhunytát.

Megboldogult földi maradványai f. hó 11-én délután 2 óráko fognak a Zrínyi-utca 4/b. számú gyászházából az izr. temetőbe örök nyugalomnak át-
adattani.

Pihenése osendes, drága emléke áldott legyen. 1080

Arad, 1917. február 9-én.

Zsírosszóda

100%-os, 100 kg-os hordókban, nagyobb mennyiségben, napi árban kapható

Guttman Sándor

Árnyékpártánál Arad, Városi kávé-
ház. 978

98—1917. pm.

Hirdetmény.

Közhírő tesszem, hogy f. hó 10-től kezdődőleg városi határból elzártított, kétszerült kizárólag kávéseknak és kávémérőknek ad-
hatók el és kizárólag az előbb említett iparüzletekben árusítva ó.

Ezen rendelkezés áthágása hi-
ségást képez és az áthágók a
köznyelv terjedő elzárással vala-
mint 800 koronáig terjedő pénz-
büntetéssel büntetnek.

Arad, 1917. január 2.

Varjassy, polgármester

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetéséért ára 8 fillér. Vastagabb betűkkel 16 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

A legkisebb hirdetés ára 1 korona.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/2 óráig veszik fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetési szöveget, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Apró hirdetések:**Levelezés.****Csak titokban szerettek.**

Félted ottél, nincs semmi baj. Ha jönnél, mielőtt levelem megkapod, kerlek nehogy el-erülj, mert igazán megharagszom. C. G. Kollár u. 20. 1072

Alkalmazást nyer.

Egy jó családból való leány 2 gyermek mellé felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 1079

Gyakorlati bíró

irodai-tá. kisasszonyt azonnali belépésre keres Löwi és Polák cég. 1081

Hadmester

vas- és fűzerez segéd, ki a román nyelvet is bírja, üzletben felvétetik. Menzler A. Adolf, Pankota. 1051

Alkalmazást keres.**Hadmester.**

kereskedelmi végzett, gyakorlati bíró. I. szeptember azonnali alkalmazást keres. Ajánlatok „Török” jellegre a kiadóba keretnek. 1083

Ügyes varrónő

angol és francia varrást olvával. Későleg házakhoz is megy Cim: Kucsaár, Thököly út. 5. 10.0

Kiadó lakás.**Kiadó**

május 1-re egy 2 szobás utcai lakás. Dezso-utca 5/c. 1084

Kiadó

május 1-re 3 szobás udvari lakás. Böve bet Andrassy-tér 3., a hámszternél. 1042

Ingatlan.**Aradon Lajos-utca 20**

emeletes, adómentes új berház amortizációs teherrel eladó. 1009

Szabad ház- és eladó:

Kishegyen (Aradmegye) a közég legjobb helyén (központ) egy beltérű ház, nagy gyümölcsös kerttel; körülbe ül nyolc hold szántófölddel. Ezen ház üzleti helységnek is alkalmas. Továbbá egy négyszáz negyzet öngyűrés kert, (Lovch főszerbíró ur volt tulajdona) közve len a patak mellett. (Ma om-fűrés, vagy egyéb üzemre alkalmas terület.) Mindket kerttel együtt a től az utca választja el. Epl. kézzel szándékozó számára készanyag — körülbelül negyven köbméter gránitkő a l. rendelkezésre (a kertben összehordva) ami szintén eladói Venni szándékozó jelentkezhet Tuzsola Sebestyén Állami el. isk. igazgató-tanítónál Vercsorog, u. p. Mezőtelegd (B. ha. megye) 1071

Üzletek.**Üzletelhelyiség kiadó**

Szabadság-tér 5-6. szám. Bövebet Hammer Vilmos villanyműszerészénél. 1023

Vétel és eladás.**Könyvek**

és egész könyvtárat vesz Deák Béla könyvkereskedése és mód. az antikvárium. Forray utca. Telefon 302. 871

Házvétel,

jókarban levő, postóvárosra alkalmas varrógépek megvételnek. Jelenkezés naponta d. e. 10-12 között Vár, foku Tisztvárosában. 1074

Megvételre keresek

4 darab sertés rőzere ólat, vagy őhöz hasznáható anyagot, jókarban levőt. Kérteket ker a „Nők otthona gondnoknője” Purgly Lajosné-utca 1. szám. 1073

Keresek megvételre

egy jókarban levő rövid szongorát vagy pianót. Cim a kiadóhivatalban. 1075

Nagy területre keresek

eladó. Deak Ferenc-utca 40/b., I. em. 1084

Egyéves önkéntes

ruha, jókarban levő, eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1085

Különféle.**Elvezett**

a Verbos butorgyártó a villamos megálóg egy fekete bőr ridikül, sárga díszítéssel. Megtaláló 110 jutalomban részesül Hoffman. Ottó cégnél. 1082

Az Ansel

aranyer-kopokat mindenben pótolják a Haemorroidal-kopok, azonos összetételűk főy. és hatásuk is teljesen azonos, ára 3 korona. Földes gyógyszerár, Hens gyógyszerár Arad. 12

Az Aradi Vendéglősök Szilviz- és Syphonfejgyára R. szvénytársaság.**Meghívó!****Az Aradi Vendéglősök Szilviz- és Syphonfejgyára Részvénytársaság**

1917. évi február hó 25-én délelőtt 10 órakor Aradon, a vállalat irodájában (Batthyány utca 22. sz.) meggyarandó

évi rendes közgyűlésére.**Tárgysorozat:**

1. Előrel. intézkedés az alapszabályok 16. §-a értelmében.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1916. évi zárszámadásokról beérkezése az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentés megadására iránti határozatait.
3. Hasznos indítványok az alapszabályok 18. §-a értelmében.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak felkérjük részvényüket az alapszabályok 17. §-a értelmében a közgyűlést megelőző napig a társaság pénztárána elismervény ellenében letelezni szilveszterig.

107

Az igazgatóság.

Cirokvetőmagot

legjobb minőségűt ajánlunk.

Cirokvetőmagot bérbe vennék
50 hold prima földet.

Ajánlatokat kérünk: Grosz J. és Társa, Magyarbányegyes.

1078

Meghívás.**Az „Aradmegyei Takarékpénztár”**

t. részvényeseit a folyó évi február hó 25-én délelőtt 10 és 1/2 órakor

az intézet helyiségében tartandó

46-ik évi rendes közgyűlésére

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az évi jelentés, az 1916. évi mérleg és a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése, a mérleg megállapítása, határozat a nyereség felosztása felett, valamint a felmentvények megadása.
2. Egy felügyelő-bizottsági tag megválasztása 2 évre, valamint az alapszabályok 105. §-a értelmében 15 választmányi tag megválasztása 2 évre.
3. A t. részvényesek esetleges indítványai.

1059

A t. részvényeseket, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkérjük, hogy részvényüket f. é. február hó 24-én déli 12 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fi. kpénztárainál Ba. tonyán és Elekén nyugta ellenében letéteményezni sziveskedjenek. A mérleg, valamint a nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslat a t. részvényesek által a közgyűlés előtt 3 nappal az intézet helyiségében betekinhető.

Arad, 1917. február 6.

Az Aradmegyei Takarékpénztár
igazgatósága.

Aradi Ipar- és Népbank.

Vagyoni. **Mérleg-számla 1916. december 31-én.** Teher.

	Korona	fl.	Korona	fl.		Korona	fl.	Korona	fl.
Készpénzkészlet	850.213	36			Részvénytőke:				
Más intézeteknél elhelyezett tőkék	791.235	72	1.641.449	08	13.125 drb. 4 400— korona n. & részvény			5.250.000	
Tárcaváltók			15.644.520	11	Tartalék-alapok:				
Záloglevél-kölesönök	861.248	94			Általános tartalék-alap	1.726.255	53		
Községi kölesönök	181.150	25	1.042.394	19	rendkívüli tartalék-alap	100.000			
Jelzálog-kölesönök			425.698	86	értékpapír ár. különbözeti tartalék-alap	4.000			
Aradi hitelgyűlet tartozása			143.305		ingatlan értékesítéskorona tartalék-alap	40.000			
Zálogházi kölesönök			9.378		hitelgyűleti tartalék-alap	16.628	42		
Előlegek értékpapírokra			214.567	80	eseti Vajassy József-alap	10.485	18		
Folyószámlai adósok			4.143.571	26	úszviselő nyugdíj-alap	279.117	92	2.212.478	07
Értékpapírok* és sorsjegyek			2.945.929	78	Hitelegyleti 5%-os biztonsági alap				6.767 23
Nyugdíj-alap értékpapírjai			258.619	54	Betétek:				
Osztálysorsjegyek, ére- és idegen pénzek, szelvények, stb.			98.888	24	takarékbetéti könyvekre	9.985.779	34		
Ingtatlanok:					folyószámlai betétek	1.841.075	98	11.826.855	32
szabadág-tér 18. és Hasszinger-u. 2. sz. házak	210.929	11			Visszelszámított váltók			2.841.291	70
intézet ház Héricsenabán	198.818	12			Szerződéses hitelek			1.900.000	
egyéb ingatlanok	115.222	48	524.968	71	Hadi lombárd-kölesön			1.200.000	
Adósok			522.078	41	Átruházott záloglevél- és községi kölesönök:				
Hátralékos és előre fizetett kamatok			176.079	60	melyekből a magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankjára 622.846-28 kor. van átruházva			946.211	12
Belszerelések loírás után			53.000		Hitelezők			974.528	52
					Benev. fizetett betéti kamat-adók			22.816	90
					Fel nem vett osztalékok és zálogfelelőségek			1.520	
					Előre felvett kamatok és elszámolatlan jüvedelem			128.100	39
					Nyereség:				
					1915. évi	10.984	64		
					1916. évi nyereség	530.847	41	541.832	05
			27.846.381	87				27.846.381	87

Arad, 1916. évi december hó 31-én.

Hohs Béla, s. k.
Vezérigazgató.

Kell Lajos, s. k.
égsz. vezető tiszkar.

Gellényi Géza, s. k.
Irkönyvelő.

Szalay Károly, s. k.
elnök-igazgató.

Dr. Bohus Lajos, s. k.
igazgató.

Kerecsény Ferenc, s. k.
igazgató.

Purgly János, s. k.
igazgató.

Dr. Tagányi Sándor, s. k.
igazgató.

Walder Gyula, s. k.
igazgató.

Jelen vagyoni- és teher-kimutatást a törvény és alapszabályok értelmében megvizsgáltuk és rendben találtuk.

A felügyelő-bizottság:

Steigerwald Alajos, s. k.
I. u. b. tag.

Dr. Priegl István, s. k.
I. u. b. elnök.

Kohn S. N., s. k.
I. u. b. tag.

Az Aradi Ipar- és Népbank felügyelő-bizottságának jelentése az 1916 üzletről.

Tisztelt Közgyűlés!

A kereskedelmi törvény és az intézeti alapszabályokban előírt kötelességünknek megfelelően, az intézet ügykezelését a lefolyt üzletévben megtartott vizsgálatunk alkalmával gondosan ellenőrizvén, tisztelettel jelezzük, hogy az intézet kezelése alatt álló pénz- és értékkészlet a szabályosan vezetett könyvekkel mindenkor egyezően és hiány nélkül találtuk.

Az igazgatóság által elének terjesztett 1916. évi zár-

számadásokat, mérlegeit, valamint a veszteség- és nyereség-számlát, a helyesen lezárt könyvek és zárszámadások alapján, a törvény és alapszabályoknak megfelelően összeállítottaknak találtuk és elfogadásra ajánljuk az igazgatóságnak az 1916. évi **541.832.05 korona** nyereség felosztására vonatkozó javaslatát.

Indítványozzuk ennél fogva, hogy az igazgatóságnak az 1916. üzletévre vonatkozólag a felmentvény megadásuk és ugyanezt a saját részünkre is kérjük.

Kelt Aradon, 1917. évi február hó 5-én.

sss

Az Aradi Ipar- és Népbank felügyelő-bizottsága:

Steigerwald Alajos, s. k.
I. u. b. tag.

Dr. Priegl István, s. k.
I. u. b. elnök.

Kohn S. N., s. k.
I. u. b. tag.